

Upravišтво: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24,
31-25, 31-26.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Šelen-
burgova ul. — Tel. 34-92 in 33-92.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.

Računi pri poš. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

OKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglašje
iz Kr. Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S.A.,
Milano

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 30.— Din.
Za inozemstvo 50.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
31-22, 31-23, 31-24, 31-25, 31-26.

Rokopisi se ne vračajo.

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA
per la pubblicità di provenienza
italiana ed estera:

Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

Nuovi violenti bombardamenti di Malta e di Tobruk

Due piroscafi colpiti ed incendiati — Tre velivoli abbattuti — Persistente resistenza in AO

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 4 giugno il seguente bollettino di guerra n. 364:

Nella notte sul 4, nostri velivoli hanno bombardato aeroporti dell'isola di Malta. Nell'Africa settentrionale, sono stati rin-
novati i bombardamenti aerei contro la

base di Tobruk; sono state colpite batterie e navi alla fonda: un piroscifo è stato incendiato; altro piroscifo è stato attaccato ed incendiato a levante di Tobruk. Nel cielo di Sollum, la nostra caccia ha abbattuto due velivoli nemici del tipo »Hurricane«. Un bombardiere nemico è stato abbattuto dal tiro antiaereo di nostre siluranti.

Nella notte sul 3, il nemico ha compiuto un'incursione aerea su Bengasi.

Nell'Africa orientale, dovunque i nostri presidi e le nostre colonne mobili persistono nella loro tenace resistenza ed instancabile attività. In regione Galla e Sidamo, azioni di artiglieria sull'Omo Bottego.

Nov srdit napad na Malto in Tobruk

Dve ladji zadeti in zažgani — Tri letala sestreljena — Vztrajen odpor v Vzhodni Afriki

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil dne 4. junija naslednje 364. vojno poročilo:

V noči na 4. junij so naša letala bombardirala letališča na otoku Malta.

V Severni Afriki so letala ponovno bombardirala oporišče Tobruk. Zadele so bile baterije in ladje v luki. Ena ladja se je vnela. Neka druga ladja je bila napadena vzhodno od Tobruka in se je prav tako vnela. V zraku nad Sollumom so naši lovci sestrelili dve sovražni letali tipa »Hurricane«. Naši torpedni člani so s protiletalskimi topovi sestrelili eno sovražno letalo.

V noči na 3. junij so sovražna letala napadla Bengasi.

V vzhodni Afriki se naše posadke in mobilne kolone vztrajno drže in so neprestano na delu. V pokrajini Gala in Sidamo je prišlo do delovanja topništva ob reki Omo Bottego.

Hudo bombardiranje Malte

Operacijsko področje, 4. junija. s. Poseben dopisnik agencije Stefani poroča: V minih dneh so bili napadjeni številni poljedovalni poleti nad vsemi odseki otoka Malte. Med temi poljedovalnimi poleti so bile napravljene številne fotografije, ki

so velike važnosti za operativne namene. V zvezi s poljedovalnimi poleti so bili v preteklih nočeh bombardirani razni pomorski objekti in letališča na otoku. V noči na terek je bilo izvršeno strašno bombardiranje letališča Hal Far, kjer so bila odkrita razna letala, ki jih je skušal sovražnik skriti pred napadi iz zraka. Vrženih je bilo mnogo bomb, ki so deloma upočila, deloma pa poškodovale letala na tleh. V bližini letališča sta nastala dva požara. Akcijo naših letal je ovirala silna protiletalska obramba in snopi svetlobe iz številnih reflektorjev, ki so skušali skriti posamezne objekte. Vsa naša letala so se vrnila v svoja oporišča.

Nemško vojno poročilo

Velik plen na Kreti — Bombardiranje industrijskih naprav na angleškem otočju

Berlin, 4. jun. Vrhovno vojno poveljništvo je izdalo danes naslednje poročilo:

V bojih na otoku Kreti je bilo po dosedanjih ugotovitvah ujetih nad 8000 Angležev in okrog 4000 Grkov. Razen tega je bilo mogoče zapleniti številne oklopne vozove in topove, kakor tudi veliko množico municije, obleke in živil.

Letalstvo je bombardiralo večeraj industrijske naprave v grofiji Essex in v južni Angliji. Severovzhodno od Orkneyjskih otokov so potopila bojna letala zadnjo noč 4000-tonsko trgovsko ladjo in hudo poškodovale pred severno obalo škotske dva velika tovorna parnika. V noči na 3. junija so torpedna letala dosegla dva zadetka na veliki bojni ladji.

Uspešni letalski napadi so bili zadnjo noč usmerjeni na preskrbovalno luko Hull in proti pristaniškim napravam ob angleški južni in vzhodni obali.

V Severni Afriki živahne obojestransko topniško delovanje pred Tobrukom. Oddelki nemških strmovalnih in rušilnih letal so 2. junija ponovno napadli cilje okrog Tobruka, uničili v pristanišču transportni parnik in dosegli zadetke na neki angleški protiletalski postojanki.

Sovražnik ni niti podnevi niti ponoči prišel nad nemško ozemlje.

V času od 29. maja do 3. junija je izgubila sovražnik 20 letal, izmed katerih so jih v letalskih bojih nočni lovci in protiletalsko topništvo sestrelili 14, dva pa člani za iskanje min, dočim je bil ostanek razdejan na tleh. V istem času je bilo izgubljenih 10 lastnih letal.

Heraklion porušen

Berlin, 4. junija. d. Pobeželi bivši grški pravosodni minister Dimitrakis je po svojem prihodu v Egipt podal novinarjem izjavo, v kateri pravi, da glavno mesto Kreta, Heraklion, ne obstoji več, temveč predstavlja le še ogromen kup razvalin. V mestu ni ostal niti kamen na kamnu. Minister pristavlja, da je bila klijat temu morala prebivalstva Herakliona izvrstna. Pravi, da se je civilno prebivalstvo vseh slojev in vseh starosti od 15. do 70. leta z vsemi razpoložljivimi sredstvi udeleževalo boja proti nemškim vojakom.

S to izjavo je minister samo potrdil, da se je civilno prebivalstvo na Kreti res v nasprotju z mednarodnim pravom borilo proti nemškim vojakom. Pri tem so bila zagežena, kakor znano, mnoga zverinska dejanja na ranjenih nemških vojaki. Usoda, ki je sedaj doletela Heraklion, je torej le povsem upravičeno dejanje osvete s strani nemškega letalstva.

Razburjenje v Londonu zaradi poraza na Kreti

Lizbona, 4. jun. d. Ameriške agencije poročajo iz Londona, da so vesti o velikih angleških izgubah na Kreti izzvale med angleškim prebivalstvom pravo zaprepačenje. V ponedeljek zvečer se je zbrala pred angleškim vojnim ministrstvom velika množica, ki je od uradnikov ministrstva zahtevala podrobnih informacij o dogodkih na Kreti.

Rim, 4. junija. s. Iz očitkov in obtožb najnovejšega angleškega poraza na Kreti so razvidna zelo zanimiva dejstva. Angleški tisk se bavi predvsem z nezadostno letalsko obrambo in s pomanjkanjem letališč. »Daily Herald« pravi, da je angleško poveljništvo razpolagalo z otokom že od lanskega novembra ter je moglo ukreniti vse, kar je potrebno za njegovo obrambo. Ko pa je Kreta postala točka sistematičnih nemških letalskih napadov, se ni ukrenilo ničesar za podzemna skrivališča angleških letal. Kar pa je najhuje, zaključuje list, je to, da se ni storilo nič niti tedaj, ko so nemška letala uničila že cele oddelke angleških lovcev.

Bardossyjev obisk v Rimu

Prijateljska pogodba z Italijo je omogočila Madžarski izpolnitev njenih stremiljenj

Budimpešta, 4. jun. s. Pozornost vsega tiska in javnega mnenja se je usmerila v Rim sprico obiska ministrskega predsednika in zunanjega ministra Bardossyja, ki je prisel danes v italijansko prestolnico.

Polslužbeni »Budapesti« pravi, da tudi drugi listi objavljajo prva poročila o Bardossyjevem potovanju zelo izčrpno in opozarjajo v svojih uvodnikih na izjave, ki jih je dal madžarski ministrski predsednik pred svojim odhodom iz Budimpešte. Predvsem ugotavljajo, da je Bardossyjevo potovanje povsem naraven stik s predsedništvom vlade in zunanjim ministrom Ciano, ki jima bo madžarski narod vedno hvaležen, ker sta prav ona v največji meri upoštevala in podprla madžarske aspiracije, ki so se sedaj izpolnile.

»Esti Ujsag« opozarja, da je prišlo do obiska v Rimu prav v trenutku, ko je os dosegla sijajno zmago na Kreti. »Magyarország« pravi med drugim, da se je Madžarska s prijateljsko pogodbo z Italijo otrsela izolacije, v katero jo je spravila diplomacija Male antente. Madžarski odnosi z Rimom in Berlinom so omogočili Madžarski, da je v treh etapah izvedla svojo revizionistično politiko. Tudi Bardossyjevo potovanje v Rim je v službi te politike. Bardossy je podal dokaz, da se je tudi on odpravil po poti, ki so jo začrtali njegovi predhodniki. Obisk v Rimu bo svečano potrdil madžarsko zunanjo politiko, ki je dosegla, da se je razveljavila trianonska pogodba in da so se priključili Madžarski milijoni Madžarov, ki so živeli do sedaj izven nje.

Vsi listi obširno poročajo tudi o programu Bardossyjevega službenega obiska. Važno je, da se Bardossy sestaja z italijanskimi državniki takoj po poslednjem Mussolinijevem sestanku s Hitlerjem na Brennerju. V vsakem primeru je sedaj s padcem Krete in ustanovitvijo hrvatske dinastijske balkanske položaj ustaljen in urejen v smislu koncepcij Italije in Nemčije.

Sprejem v Rimu

Rim, 4. jun. s. Davi ob 9.30 je prisel v Rim madžarski min. predsednik in zunanji

Položaj v Beogradu

Berlin, 4. jun. s. »Deutsche Allgemeine Zeitung« objavlja zanimive podrobnosti o položaju v Beogradu. Med drugim poroča, da je položaj sedaj že mnogo boljši nego je bil prej. Prve dni nemške okupacije ni bilo v Beogradu niti vode, niti luči. Tudi živili je primanjkovalo, deloma zaradi prekinitve prometnih zvez, deloma pa, ker so bile izropane rezerve. Lakota in epidemije so ogrožale mesto. Zaradi energične intervencije nemških vojaških oblasti pa ima sedaj že večji del mesta električno luč ter pitno vodo. Mnoge trgovine so zopet odprte. Večinoma je bila zopetna otvoritev trgovin komplicirana

je sedaj v skrajno težavnem položaju, ker je njegovo zadnje zatočišče Aleksandrija oslejš dosegljivo z letališči na Kreti. Zaliv Suda na Kreti po stal važno oporišče oboroženih sil držav osi. Nemčija si je zagotovila premoč v zraku nad Sredozemljem.

Napadi na Anglijo

Rim, 4. jun. s. Angleški radio je objavil, da so nemška letala v pretekli noči hudo napadla posamezne kraje v Angliji. Bombardirala so celo vrsto krajev, zlasti pa industrijska središča na vzhodnem delu otoka.

minister grof Bardossy s svojim spremstvom. Na postaji Ostiense, ki je bila vsa okrašena z zastavami obeh držav ter z zelenjem, je madžarskega gosta sprejel Duce v spremstvu grofa Ciana. Grof Bardossy se je pristočno pozdravil z Ducejem in zunanjim ministrom. Duceju je grof Bardossy zatem predstavil visoke osebnosti iz svojega spremstva, ki jih je pozdravil tudi grof Ciano. Madžarskemu gostu so bile predstavljene italijanske visoke osebnosti, ki so se zbrale na postaji. Grof Bardossyja so pozdravili tudi diplomatski zastopniki držav trojnega pakta, ki mu jih je predstavil madžarski poslanik v Rimu baron Villangi. Duce se je z gostom in najvišjimi zastopniki oblasti nato umaknil v častno čakalnico. Pred njo je bil razvrščen oddelek karabinjerjev, ki ga je visoki gost v Ducejevem spremstvu pregledal, godba pa je odsvirala himni obeh držav.

Na trgu okrog postaje so bili razvrščeni v gostih vrstah člani fašističnih organizacij in ogromna množica ljudi, ki je madžarskega gosta sprejela z velikimi ovacijami. Grof Bardossy se je nato poslovil od Duceja in se skupaj z grofom Ciano ter z vsem spremstvom odpeljal s postaje.

Ko se je sprevod avtomobilov oddaljil, je tudi Duce, ki so ga pozdravili zastopniki oblasti v avtomobilu, zapustil postajo. Ogromna množica mu je prirejala nepopisne ovacije, ko se je odpeljal proti Beneskemu trgu.

Grof Bardossy in grof Ciano ste se s svojim spremstvom odpeljala v vilo Madamo. V vili se je grof Bardossy pomudil le kratek čas. Se dopoldne se je odpeljal na Kviralin in se vpisal v dvorske knjige. Od tam je krenil v Pantheon, kjer se je poklonil na grob italijanskih Vladojev in položil lorvorjeve vence.

Iz Pantheona se je grof Bardossy odpeljal na Benški trg, nato pa se na Campidoglio poklonil spomeniku Nezanega junaka.

Ti pred poldnem se je grof Bardossy s svojim spremstvom znova pripeljal na Kviralin. Ob 11.45 ga je sprejel v avdiciji Vel. Kralj in Cesar, ki ga je pridržal na dvornem obedu.

problem, ker so bile trgovine povsem uničene. Izložbena okna so bila razbita, pohištvo demolirano, blago je izginilo. Očiščevalna dela v mestu ter odstranjevanje ruševin se nadaljuje z mrzlično naglico, pri čemer so za dela uporabljeni vojni ujetniki ter židje, slednji označeni z obveznim žoltnim znakom na rokavu. Ugotovljeno je, da so židje v Beogradu mnogo številnejši, nego je bilo to razvidno iz uradnih srbskih statistik. Jih je namreč 18.000 namesto 6.000, kakor je bilo uradno povedano. Te dni je bilo otvorjenih nekaj kinematografov. Predstave so že dopoldne, ker po 19. uri civilno prebivalstvo ne sme zapustiti svojih stanovanj.

Sestanek na Brennerju

Ljubljana, 4. junija

V udarnem razpletu zgodovinskih dogodkov, ki dan za dnem stopnjujejo napeto pozornost svetovne javnosti, je bil sestanek na Brennerju odločilna točka, ki je kakor močni žaromet osvetlila zaključek ene in izhodišče druge razvojne faze. Oba voditelja Osi, kovača nove evropske zgodovine, sta se vedno sestala v trenutkih, ki se ji ni mogla upirati nobena moč, je bil v nekaj tednih do tal spremenjen položaj v vzhodni Evropi. Italijansko nemška udarna sila ni samo spremenila strateških pozicij v korist celotne borbe, ki jo vodi Os proti britanskemu imperiju, marveč je tudi bistveno predrugačila politične razmere v zelo važnem delu Evrope in izvršila daljnosežno teritorialno revizijo. Največji uspeh te akcije, kakor ga je zlasti pokazala osvojitve Krete, otoka, ki ga je sovražna propaganda še pred tednom proglasila za mogočno in strateško zelo pomembno bariero, pa je konec prve najvažnejše faze v končnem boju za celotno Sredozemlje. S to zmago, ki ima le malo primercev v novejši zgodovini in ki je pretresla ves svet, je bila ustvarjena trdna podlaga za nadaljnjo akcijo v deželah srednje Azije, kjer so živčni vozi britanske imperialne moči.

Tako je mogel sestanek Mussolinija in Hitlerja, v prisotnosti njunih najvišjih so-

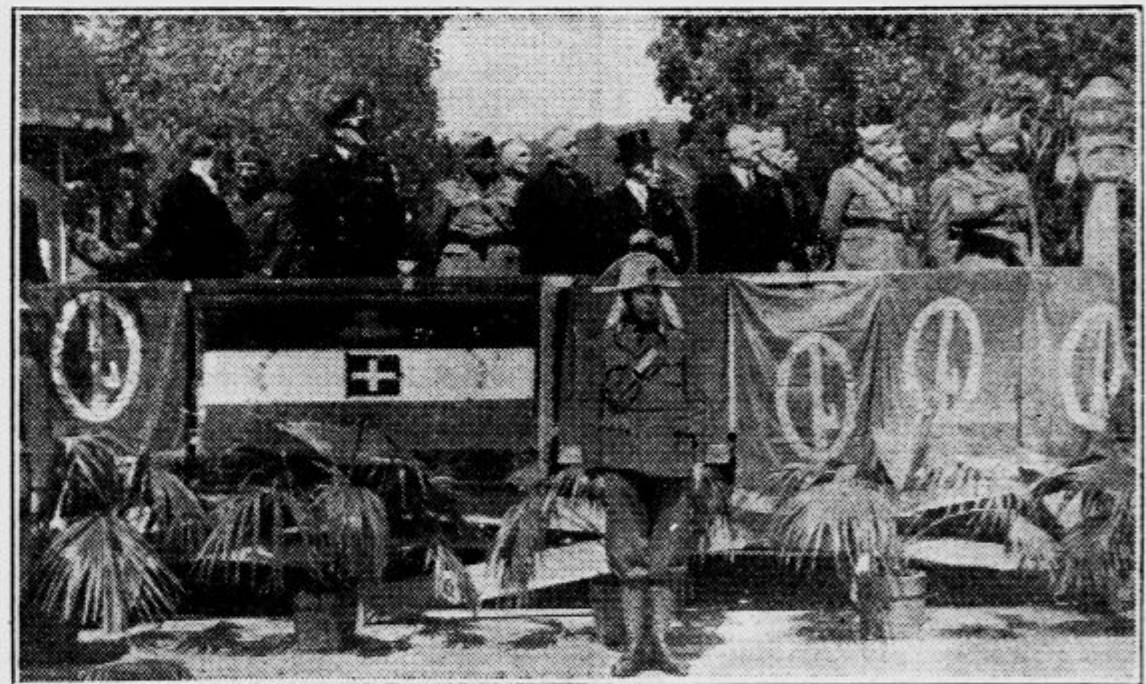
delavcev, ugotoviti celo vrsto vojaških zmag in daljnosežnih političnih uspehov, ki so neprecenljivega pomena za razvoj dogodkov v Evropi, v zapadnih delih Azije in v severni Afriki. Iz kontinentalne Evrope, ki je vsa pod kontrolo Osi ali z njo v prijateljski zvezi, se je boj za novi red v svetu obrnil v dežele, kjer je nastala evropska civilizacija in od koder so v prejšnjih tisočletjih prihajale sile, ki so ustvarile evropsko moč na svetu. Še noben dosežek državniki sestanek na Brennerju so ni vršil v znamenju takih svetovnopoličnih perspektiv.

Ni pa dvoma, da sta oba Voditelja gledala z višine Brennerja bolj v prihodnost kakor pa v preteklost. Ves svetovni tisk, zlasti se onkraj Oceana, razglablja vprašanje, kam se bo sedaj usmerila italijansko-nemška udarna sila, ki je pokazala, da zanjo ne obstoji pojem nemogočega. Mussolini in Hitler sta nedvomno proučila smeri in pota nove, morda še usodnejše akcije ter sprejela odločitve, ki prinese še večja presenečenja in še daljnosežnejše preobrate v razvoju velike zgodovinske borbe. Tako je bil Brenner izhodišče novih udarnih dogodkov, ki bodo vtisnili obeležje prihodnjim mesecem.

Sestanek na Brennerju pa je bil obenem po vsem svetu vidna manifestacija popolnega soglasja dveh voditeljev, ki imata v rokah usodo Evrope, dveh režimov, ki se borita za nov red in dveh mogočnih vojsk, katerih tesna povezanost, silna pripravljenost in neomajna odločnost je izvršila tolike spremembe v Evropi. Soglasje, ki se je tako očitno manifestiralo na Brennerju, je največja moralna in materialna podlaga bodoči, odločilni in morda že zaključni fazi sedanje svetovne vojne.

I membri della Consulta provinciale intorno all'Ecc. l'Alto Commissario
Clari soveta Ljubljanske pokrajine z Eksc. Visokim Komisarjem v sredi

L'Alto Commissario Ecc. Grazioli alla rivista militare in occasione della festa
dello Statuto
Visoki Komisar Eksc. Grazioli prisostvuje vojaški proslavi praznika Ustave

Bivši nemški cesar Viljem II. umrl

Berlin, 4. jun. ir. DNB javlja iz Amsterdamu: Bivši nemški cesar Viljem II. je ob 11.30 dopoldne v svoji rezidenzi v Doornu umrl.

★

Viljem II. je bil rojen 27. januarja 1859 v Berlinu kot najstarejši sin kasnejšega cesarja Friedricha III. in njegove žene Viktorije, hčere angleške kraljice Viktorije. Dne 27. februarja se je poročil s princeso Avgusto Viktorijo z rodbine Schleswig - Holstein - Sonderburg - Augustenborg. Po smrti cesarja Friedricha je prevzel vladno 15. junija 1888. Zaradi nesoglasij z njim je tedanji nemški kancelar knez Bismarck 20. marca 1890 odstopil ter se umaknil v zatisej. Po vojni 1. 1918. se je Viljem II. umaknil v grad Doorn na Nizozemskem ter se je po smrti bivše cesarje Viktorije 11. aprila 1. 1921. poročil 15. novembra 1. 1922 s princeso Hermino Schönaich - Carolath roj. princسو Reuss. V Doornu je živel povsem kot zasebnik in se ni več bavil s političnimi posli, čeprav je pazno zasledoval razvoj dogodkov po svetu.

Japonsko-nemška trgovinska pogajanja

Berlin, 4. junija rs. Iz tukajšnjih mero-

dajnih krogov poročajo, da so trgovska pogajanja, ki jih že nekaj časa vodi v Tokiju posebna nemška gospodarska delegacija, rodila že važne rezultate ter bodo brez ikvoma zaključena s podpisom zelo važnih sporazumov.

Tokio, 4. junija rs. Nemški poslanik Ew-

genij Ott je večeraj popoldne obiskal zunanjega ministra Macuoka, s katerim se je razgovarjal eno uro. Italijanski poslanik Indelli je imel pozneje razgovor z namestnikom japonskega zunanjega ministra.

Sestanek japonske zgornje zbornice

Tokio, 4. jun. d. V petek se sestane k izredni seji japonska zgornja zbornica. Na seji bo poročal zunanji minister Macuoka o svojem potovanju v Evropo.

V Jeruzalemu grade zaklonišča

New York, 4. junija. d. »Newyork Times« poroča iz Jeruzalema, da so tam z vso naglico pričeli graditi protiletalska zaklonišča.

Prva seja pokrajinskega sosveta

Programatičen ekspezo Visokega Komisarja za javna dela ter kulturno in socialno povzdigo dežele

Ljubljana, 4. junija.

V veliki dvorani Kr. Visokega Komisarja na Bleiweisovi cesti se je večer ob 11. uri prvič sestel pod vodstvom Kr. Visokega Komisarja Eksk. Emila Grazioli, ki je sosed Ljubljanske pokrajine. V okusno okrašeni dvorani pod velikima slikama Kralja in Cesarja ter Duceja je zasedlo svoje prostore 14 članov sosveta. Ko je vstopil Eksk. Visoki Komisar, so ga člani sosveta pozdravili z rimskim pozdravom. Kr. Visokemu Komisarju so bili predstavljeni nekateri člani, ki mu se niso bili predstavljali.

Kr. Visoki Komisar je najprvo prečital dekret, s katerim je Duce ustanovil svet in imenoval za njegove člane odvetnika in bivega bana dr. Marka Natlačenca, posestnika in bivega ministra Ivana Pucila, rektorja univerze v Ljubljani dr. Matijo Slaviča, podpredsednika Zveze industrij Franca Heinricharja, glavnega ravnatelja Zadrugne gospodarske banke dr. Ivana Slokarja, stavbenika in predsednika Obrtne zbornice Karla Kavko, inženjerja Milka Pirkmajerja, glavnega tajnika Kmetijske zbornice dr. Jožeta Lavriča, trgovca in predsednika trgovskega odbora Zbornice za Ti Albina Smerkolja, ravnatelja Zadrugne zveze dr. Jožeta Basaja, trgovskega sodravnika in zastopnika trgovinskih uslužbencev Lojzeta Sitarja, zastopnika bančnih uslužbencev dr. Vladimira Valenčiča, mehanika in zastopnika industrijskega delavstva Rudolfa Krušca ter kmeta in zastopnika kmetijskega delavstva Karla Regino. Navzoča sta bila tudi podprefekt comm. Bisi in šef administrativne službe bivega banovine dr. Majačen.

Navzoči so bili vsi člani sosveta. Stojlo so poslušali čitanje Ducejevega dekreta, s katerim so bili kot zastopniki produktivnih slojev prebivalstva poklicani v svet. Po prečitjanju dekreta so veljale prve misli Visokega Komisarja Veličanstvu Kralju in Cesarju ter Duceju, ki je naklonil tako blagohotno in velikodušno vso skrb novi pokrajini in ki je pokazal toliko zanimanja za prebivalstvo, za njegove kulturne in jezikovne tradicije. Pozdravil je nato člane sosveta, ki so bili pozvani, da sodelujejo z Vlado, kakor je govoril o dosežkih in akcijah za normalizacijo in ojačanje nove italijanske pokrajine.

Nashe delo, je izjavil Eksk. Emilio Grazioli, upošteva predvsem blagor prebivalstva in probleme, ki interirajo Ljubljano in celotno področje pokrajine. Visoki Komisar se je preprčil o popolni lojalnosti prebivalstva. Voditi hoče novo pokrajino z odličnostjo in avtoriteto, toda s popolno pravičnostjo. Komur gre slabše, je izjavil, temu je treba najprej pomagati.

Nadaljevalo se je nato delo sosveta, ki je poslušal obsežna in točna pojasnila Visokega Komisarja o delu in njegovih namerah, da bi dobila nova pokrajina tisti izraz, kateri ji pripada v območju italijanske države.

Prva skrb Visokega Komisarja, odkar je prevzel posle Civilnega Komisarjata v zasedenem področju, je bila, da normalizira življenje v novi pokrajini.

V kratkem času se je normalizacija življenja začela ustavljati. Vsi napori italijanskih oblasti bodo tudi v bodoče usmerjeni tako, da se bo umirilo gospodarsko življenje, ki naj tesno spremlja življenje prebivalstva.

Potem, ko je ugotovil, da je Italija, ko je prišla v deželo, našla tu le majhne zaloge živeža, je Visoki Komisar orisal delo za zagotovitev oskrbe in za zagotovitev potrebne količine moke Ljubljani ter prebivalstvu pokrajine, in to s sodelovanjem in napori ostalih italijanskih pokrajin. Samo v mesecu maju je bilo prepeljanih iz Italije v novo pokrajino 10.000 stotov moke. Pojasnili je nato načrt, s katerim so določene smernice za zagotovitev dobav moke in kruha prebivalstvu pokrajine tudi v bližnjih mesecih in ki bodo določevale prehrano v bodočih mesecih.

Posebno zanimanje je pokazal za vprašanje cen. Napovedal je, da bo neizprosen proti kršilec izdanih odredb, katere bodo kontrolirali posebni tehnični organi, ki so že imenovani in ki bodo v kratkem začeli poslovati. V okviru prehranjevalnega vprašanja je Visoki Komisar načel tudi vprašanje mesa in v zvezi s tem vprašanje živinoreje v pokrajini. K prvemu delu izvajanja se je priključilo v debati nekaj sosedov.

Visoki Komisar je nadaljeval svoja izvajanja, pojasnjujoč navzočim, katere važna javna in cestna dela se bodo takoj pričela v pokrajini na ukaz Duceja. Reguliranje in sistematičiranje cestne mreže, ki bo zahtevala nad 30 milijonov lir izdatkov, bo dala nove možnosti gospodarskega razmaha in dela.

Ekselencija Grazioli je nato pojasnil, kaj se bo postopoma storilo, da bo bolnišnica v Ljubljani v takem stanju, da bo ustrezala sedanjim zdravstvenim zahtevam ter kakršnega kulturni položaj Ljubljane zahteva. Takoj se bodo pričela reševati tudi ostala javna vprašanja, predvsem pa vprašanje spolnitve univerze.

Proučava se načrt za zgradbo skupine 150 ljudskih hiš, v katerih bodo dobile stanovanja potrebne družine, ki stanujejo sedaj v zelo neprimernih barakah. Govoreč o gradbenih delih, je Eksk. Grazioli načel tudi problem, ki se zdaj proučuje o restavraciji Ljubljanskega gradu, ki lahko postane važno turistično središče.

Rektor dr. Slavič in ostali člani Sosveta so govorili o javnih delih in so izrazili Visokemu Komisarju zahvalo prebivalstva za hitro in velikodušno intervencijo Duceja.

Veliko zanimanje so med navzočimi vzbudila izvajanja Visokega Komisarja o možnostih razvoja industrije v Ljubljanski pokrajini in o bodočnosti industrije. V tej zvezi je Visoki Komisar obrazložil tudi položaj bank in zavarovalnic. Izjavil je, da hoče povzdigniti obrt in turizem, ki bo sta prišla do svoje polne veljave tudi na ljubljanskem velesejmu, ki bo prirejen tudi letos. Po kratkem poročilu o delu, ki se opravlja glede gospodarske izmenjave v zvezi z delom italijansko-nemške komisije, je Eksk. Grazioli zaključil svoja izvajanja.

K besedi se je oglašil dr. Marko Natlačen, bivši ban, ki je naslovil na Visokega Komisarja besede globoke zahvale za zanimanje, ki ga je Visoki Komisar ob vsaki priliki pokazal do slovenskega prebivalstva. Ljubljana in pokrajina, je izjavil dr. Natlačen, bosta vedno cenila s popolno hvaležnostjo zanimanje Duceja za Ljubljansko pokrajino.

Na kratko je to kronika prve seje sosveta Ljubljanske pokrajine, ki jo je vodil naš Visoki Komisar Ekselencija Emilio Grazioli. Odveč bi bil vsak komentar, odveč sleherni izraz hvaležnosti Duceju in njegovemu zaslužnemu zastopniku na slovenskih tleh. Na dejanja, ki sama govore in ki bodo o njih pričale nove ceste v italijanski Sloveniji, nove blesteče, moderne in higijenske hiše, ki bodo sprejele naše brate, ki jih je usoda manj obdarovala, novi

V borbi za Tobruk

Položaj oblegane angleške posadke postaja čim dalje težji

Rim, 4. jun. s. Ko se je zaključila borba za Kretto, je pričela javnost razglabljati o možnostih nadaljnje razvoja vojnih operacij osi. Vsa pozornost se je kmalu osredotočila na cirenalsko bojišče, ki je trenutno edino v Sredozemlju, kjer sta nasprotnika še v stiku. Posebno se politični krogi zanimajo za nadaljnji potek borbe v tobruškem odseku. Tam se je v zadnjih dneh znatno ojačal pritisk osi. O tem pričajo pogosti letalski napadi na Tobruk. Službena poročila iz Berlina in Rima so v zadnjih dneh beležili učinke teh napadov, med drugim potopitev pet manjših ladij v tobruški luk.

Glede na to je zanimivo, kolike so potreščine, ki jih v določenem času rabi v vojni armijski zbor, kolikor štejejo približno angleške sile, zbrane v Tobruku. Za vsake 1000 ljudi je potrebnih na dan po 10 ton življenjskih in vojnih potrebščin, Bateria manjšega kalibra rabi za vsake 1000 strellov po 10 ton streliva, baterija srednjega kalibra po 30 ton. Treba pa je še dodati bencin za vse vrste motornih vozil, nadomestne dele in druge potrebščine. Računati je treba tudi za uničenjem zalog o priliki nasprotniških letalskih napadov, ki jih je treba čim prej nadomestiti. Le v takem primeru je lahko vojska, s kakršno razpo-

vodovodi, ki bodo namakali z novim življenjskim sokom našo najnerodovitejšo zemljo, na vsa ta zgovorna dejanja, ki bodo poveljevala italijanski genij s tisoč javnimi deli, nočemo odgovoriti s praznimi besedami, marveč z dejanji kot disciplinirani in zavestni državljani.

Naši sorojaki naj bodo trdno prepričani, da sta naša usoda in naša bodočnost, v našo srečo, nerazdružljivo vezani s srečno usodo in vedno večjo bodočnostjo fašistične Italije. Trdno združeni okrog 14 Svetnikov, ki predstavljajo združitev vseh naših delovnih sil, obnavljamo po njih čustva naše hvaležnosti Ekselenciji Visokemu Komisarju in ga obenem prosimo, naj Duceju ponovno sporoči čustva najgloblje vdčnosti vseh slojev našega prebivalstva, tudi najskromnejše, ki se čuti tako blizu vnetemu in velikodušnemu srcu Očeta Domovine, ki je ustvaril imperijalno Italijo.

laga Tobruk, za daljšo dobo sposobna za vojno. Angleži bi morali potemtakem pripeljati vsak dan v Tobruk nad 2000 ton vojnih in življenjskih potrebščin. Med tem pa so osne sile že pričele stalno kontrolirati dostop do Tobruka z morske strani. Do vseh materiala se je pričel zmanjševati in kmalu bodo morali Angleži računati s tem, da bodo docela odrezani od zaledja. Doslej je bilo samo na tem morskem področju izločenih iz borbe okrog 40 ladij. Med njimi je bilo 15 potopljenih. Tonaža potopljenih ladij je znašala okrog 50.000 ton. Nadalnjih 9 vojnih ladij je bilo poškodovanih. Tudi s tega vidika je borba za Tobruk posebnega pomena. Tobruška luka postaja novo grobišče angleške mornarice.

Tudi položaj v Vzhodni Afriki se za nasprotnika ne razvija ugodno. Deževna doba je že v polnem teku. Neprestane silne padavine onemogočajo vsakršno delovanje obeh nasprotnikov. Akcije so možne le na modernih cestah, ki so jih v zadnjih letih zgradili Italijani, borbe pa so se prav sedaj pričele na težavem terenu. Zato je meteorološki element bistvenega pomena za njihov razvoj. Položaj je za Italijane tem lažji, ker so v obrambi. Spritno tega angleški računi, da bodo italijanske sile v Vzhodni Afriki kmalu likvidirane, nikakor ne drže.

S Spodnje štajerske

Smrtna kosa. Umrla so v Mariboru 62-letna zasebnica Roza Urbanič, 64letni pokojeni železničar Vinko Trop in 56letni ključavničar Franc Kacjan.

Rajhovska marka zakonito plačilno sredstvo. Pooblaščenec za finančne zadeve na Spodnjem štajerskem dr. Müller-Haccius je idyal odredbo, ki se nanaša na uvedbo rajhovske marke na spodnjoštajerskem področju. Do 15. junija t. l. morajo vse osebe, ki stanujejo na navedenem področju, izročiti oziroma prodati državnim bančnim ustanovam bankovce dolarjev (USA), švicarskih frankov in švedskih kron, nadalje zlate kovance in zlato, do 30. junija t. l. pa vsa inozemska plačilna sredstva. To velja tudi za inozemske vrednostne papirje. S 1. junijem 1941 je postala rajhovska marka zakonito plačilno sredstvo, s potekom 15. t. m. pa prenehajo biti dilaar in kreditne denarne izkaznice zakonito plačilno sredstvo in se bodo do 30. junija zamenjali pri poslovalnicah državne banke v Mariboru in Kranju, pri menjalnicah državne banke v Celju in Ptuj, pri podružnicah Creditanstalt v Mariboru, Celju in Kranju in pri podružnicah Länderbank v Mariboru.

Iz Hrvaške

»Neue Zürcher Zeitung« posveča uvodnik novi hrvaški državi. Potem ko navaja biografijo hrvaškega kralja Amona Spoletskega, pravi list, da bo nova neodvisna hrvaška država urejena popolnoma po italijanskem vzoru ter bo njena osnova italijansko-hrvaško prijateljstvo. Na ta način bo mogoče najti rešitev za mnogo vprašanj, ki se nanašajo na Jadran in na Balkan.

Pravkar so bila končana dela za nov velik italijansko-hrvaški slovar, ki je zdaj že v tisku. Izšla bo tudi nova velika italijanska slovnica za Hrvate, ki jo je pripravil Italijanski kulturni institut za inozemstvo.

Oddaja zagrebškega radija v tujih jezikih. Po vzgledu velikih radiopostaj v svetu je tudi zagrebška oddajna postaja začela oddajati poročila v italijanskem, nemškem, slovaškem, bolgarskem in turškem jeziku. Oddaja v tujih jezikih se vrši od 16.10 do 17.

Prvi madžarski poslanik v Hrvaški

Zagreb, 4. junija. (Velebit.) Danes je prispel v Zagreb prvi madžarski poslanik pri hrvaški vladi vitez Marossy, ki so ga na kolodvoru sprejeli funkcionarji zunanega ministrstva. Opoldne je posetil madžarski poslanik podtajnika za zunanje zadeve dr. Lorkovića.

Ob 13. je posetil podtajnika dr. Lorkovića tudi rumunski poslanik Buzdugan.

Obnova poštnega prometa med Italijo in Hrvaško

Zagreb, 4. junija. S. Smakaj so se vrnili člani hrvaške delegacije, ki so se v Reki udeleževali pogajanj z italijanskimi zastopniki glede obnove poštnega in brezovnega prometa med obema državama. Pogajanja so bila zaključena uspešno ter bo že v nekaj dneh poštne, brezovni in telefonski promet med Italijo in Hrvaško postal redno.

Obnovite naročnino!

Gospodarstvo

Sistem nakupnega in prodajnega monopola za žito v Italiji

Z nedavnim odlokom Duceja je bil dosežani nakupni in prodajni monopol za pšenico, koruzo in riž, ki je predviden v zakonu o vskladiščenju žita, razširjen tudi na vse ostale vrste žita in na bob, čigar moka se deloma uporablja za dodatek h krušni moki. Odkupne cene bo določilo kmetijsko ministrstvo. Istočasno je bil predpisan sistem premij za oddajo žita, ki pospešuje pridelovanje zgodnjih vrst žita.

Sistem vskladiščenja žita je v Italiji že star. Pod vplivom svetovne gospodarske krize je Italija uvedla že leta 1931. državna žitna skladišča, kamor so spritno takratnih popuščajočih cen pridelovalci prostovoljno oddajali svoje preseške po določeni odkupni ceni. Leta 1936. je postalo to oddajanje presežkov obvezno. Prvotni pomisleki glede rizika, ki je v zvezi z vskladiščenjem, so se izkazali kot neumestni, zlasti v teku let, ko se je izpolnila tehnika vskladiščenja. V jeseni leta 1939. je postala tudi obvezna oddaja presežkov koruze in riža. Sistem vskladiščenja pa v Italiji ne obsega samo žita, temveč obsega tudi druge deželne pridelke. Najprej je bil ta sistem uveden za konjoplo, pozneje pa še za svilene kokone, volno in bombažno seme. Lani je bilo predpisano tudi prisilno vskladiščenje olivnega olja.

Razlogi, ki so dovedli do teh ukrepov so predvsem splošne narave. Vskladiščenje ima namen omogočiti pravilno oskrbo, zadržati kmetu pravično ceno in izločiti nepotrebne sezonske spremembe pri ponudbi in vpraševanju. Obveznost prijave pridelkov, katerih preseški se morajo vskladiščiti, omogoča točen pregled razpoložljivih količin, na drugi strani pa pravčasne ukrepe za pravilno oskrbo prebivalstva z živil in končno izločitev vsake špekulacije. Predpisi glede oddaje pridelkov vpoštevajo lastne potrebe kmetijskih gospodarstev. Tako pride približno polovica pšeničnega pridelka v državna skladišča,

medtem ko pridržijo drugo polovico pridelovalci za lastno prehrano in za seme. Kvo-ta, ki je določena pri koruzi upošteva tudi lastne potrebe kmetov za krmo. Preseški pri pšenici se v celoti vskladiščijo v državnih skladiščih in silosih. Pri nekaterih drugih pridelkih pa je vskladiščenje urejeno tako, da morajo pridelovalci v določenih rokih svoje preseške prijaviti skladiščnemu oblastvu in postane država s prijavo lastnica blaga, med tem ko mora kmet blago sam hraniti. Tak način vskladiščenja pa je uveden samo tam, kjer imajo posamezni kmetje ali kjer imajo kmetijske zadruge sposobna skladišča. S tem so deloma padle nepotrebne investicije za gradnjo državnih skladišč. V nekaterih primerih doka kmetije, ki drže za državo v svojih skladiščih preseške, še posebne premije, kar velja zlasti pri vskladiščenju olivnega olja.

Prednost, ki jo nudi ta sistem pridelovalcem je predvsem v tem, da jim je v jamčena fiksna odkupna cena. Čim so zna-nji približni podatki o letini, se v posameznih primerih določi skala odkupnih cen, ki vsebuje ponekod mesečne ali četrtletne dodatke. Pridelovalci dobe takoj izplačanih 70 ali še več odstotkov prijavljene količine, razliko pa pri obračunu na koncu gospodarskega leta za dotični pridelok. Na-kup financirajo predvsem agrarne banke, pa tudi novčanična banka, ki daje v je-seni denarnim zavodom v ta namen po-sobne kredite.

V letu 1938. je bilo za financiranje odkupa pšenice preko agrarnih bank potreb-no 3,8 milijarde lir in je odkupljena količina dosegla 28 milijonov meterskih sto-tov nasproti 20,8 in 16,0 milijona meterskih stotov v prejšnjih dveh letih. Znatno povečanje odkupne količine od leta 1936 do leta 1938. kaže, kako se je v dveh le-tih sistem odkupa izpolnil. Leta 1933. so okrog tri četrtine odkupa pšenice fi-nancirale agrarne banke.

Gospodarske vesti

— Madžarski načrti glede Reke. V zvezi z obiskom italijanskega ministra za va-lute Ricardija, ki se je pretekli teden mu-dil v Budimpešti, se zavzemajo madžarski listi za to, da bi Madžarska dobila v Reki svoj svobodni luški pas. Te želje so ma-džarski vladni krogi izrazili ministru Ri-cardiu. Madžarska namerava na Reki ustanoviti svojo lastno paroplovno družbo, tako da bodo lahko madžarsko blago prevažale tudi madžarske ladje. Ker je sedaj Sušak združen z Reko in tvorita obe mesti prometno enoto, smatrajo Madžari, da bo Italija lažje ustregla madžarskim željam glede prevoza izvoznega in uvoznega blaga. V tej zvezi se naglašja tudi potreba zboljšanja prometnih razmer na progi Reka—Zagreb. Po vseh z Reke namera-vajo uvesti redno zvezo s tovornimi avto-mobili z Reke v Hrvaško in v Madžarsko. Vsekakor je pričakovati, da bo Reka v bodoče zavzela važno mesto kot izhodišče Madžarske na morje.

— Ustanovitev Srbske narodne banke. Poveljni nemške vojske v Srbiji je izdal vrsto važnih odredb gospodarskega zna-čaja. Predvsem urejajo te odredbe bančni in denarni promet ter preprečujejo neupravičeno kopičenje denarnih sredstev. Name-sto bivše Narodne banke kraljevine Jugo-slavije je bila s posebno odredbo ustanov-ljena Srbska narodna banka, ki je pričela poslovati 3. junija. Srbski narodni banki načeljuje guverner, ki mu stoji ob strani posebni poverjenik vlade. Za guvernerja je bil imenovan dr. Milan Radosavljević, ki je bil od leta 1935 do 1939 že guverner ju-goslovanske Narodne banke ter je isti po-ložaj znova zavzel letos v januarju. Za vladnega poverjenika pri Srbski narodni banki je imenovan zastopnik nemške Reichsbanke Schönden. Istočasno s usta-novitvijo Srbske narodne banke se je pri-čela likvidacija Narodne banke. Bivši ju-goslovanski dinarji bodo zamenjani za srbs-ke dinarje, in sicer tako, da ostane vred-nost dinarja neizpremenjena.

— Blagovni promet med Nemčijo in Hrvaško. Iz Zagreba poročajo, da so trgo-vinska pogajanja, ki trajajo že teden dni med Nemčijo in Hrvaško v glavnem za-ključena. V petek je bil izdan o poteku pogajanj komuniké, iz katerega je raz-vidno, da je sestavljen že načrt trgovin-ske pogodbe in da je dosežen sporazum v

vseh bistvenih točkah. Za prihodnje štiri mesece je določena blagovna izmenjava v višini 500 milijonov din. Ta znesek ustreza onemu delu zunanje trgovine, ki je v okvi-ru bivše Jugoslavije odpadel na področje sedanje države Hrvaške.

— Povečana žitna produkcija Madžars-ke. Iz Budimpešte poročajo, da je Ma-džarska zasedbo Bačke in Baranje in dela Banata ter Prekmurja in Medjimurja pridobila področje z 1.300.000 oralo-vo najbolj plodne zemlje. Na to razmeroma majhno ozemlje je odpadlo po podatkih za leto 1939 skoraj 20%, pšenične produkcije bivše Jugoslavije in 18% pridelka koruze. Leta 1939 je na tem področju znašal pri-delek pšenice 5,5 milijona metrskih sto-tov, pridelok koruze pa 8,7 milijona metrs-kih stotov, pridelok sladkorne pese 3,3 milijona metrskih stotov in pridelok krom-pirja 1,75 milijona metrskih stotov. S pri-ključitvijo tega ozemlja k Madžarski se bo celotna madžarska pšenična produk-cija povečala za 17%, produkcija koruze za 37% in produkcija sladkorne pese za 28%.

— Revizija posestnih odnošajev na agrarnih zemljiščih na Hrvaškem. Hrvat-ska vlada je izdala zakonsko odredbo o ureditvi posestnih odnošajev na agrarnih zemljiščih, ki pooblašča zavod za koloni-zacijo, da lahko na lastno pobudo preizku-si pravilnost ugotovitev agrarnih subjek-tov v pogledu agrarnih zemljišč, ki so pri-šla pod agrarno reformo. Na podlagi pre-izkušnje lahko zavod za kolonizacijo izda odločbe o ekspropriaciji še neekspropriira-nega zemljišča v korist posameznih agrar-nih subjektov kakor tudi odločbe glede že ekspropriiranih zemljišč. Če je zemljišče prišlo na tretjo osebo, se smatrajo takl prenosni kot neveljavni. Onim lastnikom agrarne zemlje, ki so zemljo kupili na podlagi fakultativnega odkupa, in onim, ki so zemljo deloma ali v celoti plačali, lahko zavod za kolonizacijo izplača od-škodnino, če ne bodo potrjeni kot agrarni subjekti. Zemljišča, ki so bila prepuščena veleposestnikom kot supermaksimum, se lahko po potrebi izločijo za svrhe agrarne reforme, če ne ustrežajo namenu, zaradi katerega so bila prepuščena veleposetni-kom.

Hrvaška oblastva so odobrila ustanovi-tev nove zavarovalne družbe »Domovine« z glavnico 3 milijonov din. Novo zavarovalnico je ustanovil Pohit.

Včerašnji trg — v znamenju ponedeljka

Včerašnji tržni dan je potekal v zname-nju ponedeljka. Naše vrle gospodnje so se v soboto temeljito založile z vsemi po-treščinami za binkoštno praznike in so včeraj v manjšem številu prihiteli na trg. To pa je bilo povsem v skladu s količino navoženega blaga. Dumače in zunanje pro-dajalke se namreč tudi v razmeroma manj-šem številu zavzele svoje prostore na Vod-nikovem trgu, tako da so se zahteve in ponudbe povsem izenačile. Najbolje je bil založen trg z jabolki različnih vrst po dnevnih cenah in z vsakvrstno zelenjavo. Na uradni tabli pod urc so bile določene cene: glavna solata po kakovosti od 12 do 16 din kg, herivka 10 do 12, domači radič 12, špinaca 7 do 8. Jabcika so veljala do 20 din kg. Stari krompir 2,50, novi 12, nekaj je bilo tudi korenja. kislega zelja, kisle re-pce, rdeče pese, peteršilja in veliko ita-lijanske čebule. Prav tako je bilo dosti uvo-žene solate iz Goriske in Trsta, zelo lepe in dobro ohranjene. Dobiti se je dalo tudi precej jaje po 2 do 2,50 din komad, masla in mleka.

Dočim so se branjeve skoraj vse priva-dile na novo uvedenih prepotrebniht teht-nic za prodajo zelenjave namesto merte in so slučaji kršitve iz dneva v dan bolj osam-ljeni, se številne prodajalke in prodajalci nikakor ne morejo sprijazniti z maksimi-ranimi cenami zelenjave na uradni tabli srednj trga. Če le morejo, skušajo prodajati svoje pridelke dražje in marsikatera na-ivnejša gospodinja jim nasede. Veliko Ljubljancank pa ima tržni cenik v malem prstu in se postavijo odločno po robu vi-šjim cenam, da se vname v hipu prepri, ki ga more udušiti le strogi tržni nadzornik, ki mu res skoraj ne uide noben tak ahi podoben primer.

V zgodnjih jutrnjih urah so bile nekatere mesarske stojnice precej obložene z me-som in gospodnje so ga naglo pokupile. Dobiti se je dalo tudi nekaj lepih kokoši. Mestna aprovizacija je prodajala včeraj v treh paviljonih nove trzice ob Ljubljani-ki kakor po navadi. Naval ni bil velik. Stalne branjeve in branjeve za stolno cerkvijo sv. Nikolaja so tudi včeraj, kakor vedno, dobro založeni z novim krompir-jem, solato, radičem, špinaco, peteršiljem, korenjem, zgodnjim zelcem, lepinami špa-geljnim, inozemskim graham v stročju, čebu-lo, luščenim fižolom, jabolkami, suhimi hruskami in slivami, repo itd. Prodali so razmeroma veliko po svojih stalnih cenah, ki so nekoliko višje kakor pa na Vodni-kovem trgu. Veliko je bilo tudi različnih lepih pomaranč in limon.

STARO OLJE
ZOPET
NOVO!

s pomočjo
regeneratorja
sistema
Schlegela
»Tehnovec«
Zagreb,
Gorjanska 6.

Pri nas že več kot 300 aparatov
v obrat!

La prima riunione della Consulta Provinciale

L'Alto Commissario Ecc. Grazioli espose il programma dei lavori pubblici e della ricostruzione sociale e culturale della provincia

Ieri mattina l'Alto Commissario ha convocato per la prima volta la Consulta per la Provincia di Lubiana. Alla riunione alla quale i consultori erano tutti presenti, hanno assistito anche il viceprefetto comm. Bisia e il capo dei servizi amministrativi dell'ex banato dott. Majcen.

La consulta ha ascoltato in piedi la lettura del Decreto del Duce con il quale i rappresentanti delle attività locali venivano chiamati a costituire l'organo creato con il Decreto di annessione.

Finita la lettura l'Alto Commissario ha elevato un reverente pensiero alla Maestà del Re Imperatore, e del Duce che tanto benevola e generosa cura ha rivolto alla nuova provincia, e che tanto interessamento ha mostrato per queste popolazioni, per la loro tradizione culturale e linguistica.

L'Alto Commissario ha quindi rivolto un saluto ai componenti la consulta che sono stati chiamati a dare la loro collaborazione all'opera che il Governo, i cui poteri si riassumono in quelli dell'Alto Commissario, si è accinto a svolgere per la normalizzazione e il potenziamento della nuova provincia d'Italia.

La nostra opera — ha detto l'Eccellenza Grazioli — sarà tesa principalmente verso il benessere della popolazione, e ai problemi che interessano Lubiana e l'intero territorio della provincia. L'Alto Commissario dando atto ai consultori della piena lealtà della popolazione ha aggiunto che è sua intenzione guidare la nuova provincia con fermezza e con autorità, ma con assoluta giustizia. Chi più sta male — egli ha detto — più deve essere tenuto vicino.

La consulta ha quindi iniziato il suo lavoro ascoltando un'ampia e precisa illustrazione che l'Alto Commissario ha fatto, sull'opera e sugli studi fino ad ora svolti, per dare alla nuova provincia quella fisionomia che, nell'ambito dello Stato italiano, le spetta.

Prima preoccupazione dell'Alto Commissario, fin da quando aveva assunto la carica di Commissario Civile per i territori occupati è stata quella di normalizzare la vita della nuova provincia. In breve giro di tempo questa normalizzazione si è avviata verso il suo consolidamento. Gli sforzi delle autorità italiane saranno anche per l'avvenire protesi verso la tranquillizzazione della vita economica che deve seguire da vicino quella delle popolazioni.

Dopo aver constatato come giungendo in queste terre l'Italia non avesse trovato che poche scorte minime di viveri, l'Alto Commissario ha fatto un quadro dell'opera svolta per avviare il sistema dei rifornimenti e rendere possibile, con la partecipazione allo sforzo delle altre provincie italiane, di assicurare a Lubiana la farina necessaria alla sua popolazione.

Nel solo mese di maggio — ha comunicato l'Alto Commissario — sono stati portati dall'Italia nella nuova provincia 10 mila quintali di farina. Egli ha illustrato quindi il concetto secondo il quale ha dato le direttive per assicurare anche nei prossimi mesi la fornitura della farina e del pane alla popolazione della provincia, e quelle che inquadreranno il movimento alimentare nei mesi che verranno.

Particolare interesse egli ha dimostrato per la questione dei prezzi assicurando che egli sarà inflessibile verso i cotravventori alle disposizioni impartite, e il cui controllo è affidato a speciali organi tecnici già nominati e in via di costituzione. Sempre nel settore degli alimenti l'Alto Commissario ha esaminato anche il problema della carne e, in relazione a questo, quello del patrimonio zootecnico della provincia. Alla fine della prima parte della relazione hanno partecipato alla discussione alcuni consultori.

L'Alto Commissario ha continuato la relazione intrattenendo i presenti su quella che sarà l'importante opera edilizia e stradale che per ordine del Duce verrà rapidamente iniziata nella nuova provincia. La regolazione e la sistemazione della rete stradale che compendierà una spesa di oltre 30 milioni di lire darà a questa zona nuove possibilità di espansione e di lavoro.

L'Ecc. Grazioli ha illustrato, quindi, quanto sarà gradualmente fatto per mettere l'ospedale di Lubiana in condizioni tali da corrispondere a quelle che sono le

esigenze sanitarie attuali che la posizione culturale e civile di Lubiana si merita. Verranno affrontati con eguale prontezza gli altri problemi edili, e in primo luogo quello del completamento dell'Università.

E in via di studio la costruzione di un gruppo di 150 case popolari nelle quali saranno alloggiate le famiglie bisognose che ora abitano in condizioni disagiate dentro a baracche. Parlando delle costruzioni edili l'Ecc. Grazioli ha sfiorato anche il problema, in via di studio, della riattazione del castello che potrà diventare un importante centro turistico.

Il dott. Slavič, rettore dell'Università, e altri componenti la consulta, parlano sui lavori pubblici esprimendo all'Alto Commissario la gratitudine della popolazione per il pronto generoso intervento del Duce.

Molto interesse ha destato nei presenti il rapido quadro che è stato fatto dall'Alto Commissario sulle possibilità industriali della provincia di Lubiana e sul loro avvenire, collegando a queste la situazione bancaria e assicurativa. Egli ha anche detto che è sua intenzione incrementare l'artigianato e il turismo, attività quest'ultima che troverà, nella Fiera di Lubiana che sarà tenuta anche quest'anno, una delle sue più alte espressioni di vitalità. Dopo una breve esposizione del lavoro che si sta svolgendo nel campo degli scambi economici, attraverso il lavoro della commissione italo-germanica, l'Ecc. Grazioli ha chiuso la sua relazione.

Ha chiesto di parlare il dott. Natlačen, ex-Bano, il quale dopo aver rivolto all'Alto Commissario parole di viva gratitudine per l'interessamento da questi dimostrato in ogni occasione verso la popolazione slovena, dice che Lubiana e la provincia sa-

pranno apprezzare in pieno e con tutta gratitudine l'interessamento del Duce per la nuova provincia.

Questa in breve la cronaca della prima adunata della Consulta della Provincia di Lubiana, presieduta dal nostro Alto Commissario, Ecc. Emilio Grazioli.

Ogni commento ci sembra superfluo, ogni espressione di riconoscenza al Duce e al Suo degno rappresentante nelle terre slovene ci sembra povera cosa. Ai fatti eloquenti che saranno visibili nelle nuove strade della Slovenia italiana, nelle nuove case ridenti, moderne e igieniche, che accoglieranno i nostri fratelli, meno favoriti dalla fortuna, nei nuovi acquedotti che iragheranno di nuove linfe vitali le nostre più aride terre, ai fatti eloquenti che esalteranno il Genio italiano in mille opere pubbliche, vogliamo rispondere non con vane parole, bensì con le azioni di cittadini disciplinati e coscienti.

I nostri concittadini siano fermamente convinti che la nostra sorte e il nostro avvenire sono, per nostra fortuna, indissolubilmente legati alle sorti felici e all'avvenire sempre più grande dell'Italia fascista.

Stretti e compatti intorno ai 14 Consultori, che rappresentano il fascio di tutte le energie del lavoro rinnoviamo per loro bocca i sentimenti della nostra riconoscenza all'Eccellenza l'Alto Commissario con la preghiera che Egli voglia rinnovare al Duce i sentimenti della più leale devozione di tutte le categorie della nostra popolazione, anche della più umile che si sente tanto vicina al grande cuore generoso del Padre della Patria che ha creato l'Italia imperiale.

Ob grobu vdove Antona Foersterja

Ljubljana, 4. junija.

Izpred kapelice sv. Jožefa na Zalah je danes popoldne v spremstvu svojega draga rodbinskega kroga in svojih spoštovalcev poromala na zadnji poti k sv. Križu gosa Petronila Foersterjeva, vdova po našem znanem in zaslužnem skladatelju Antonu Foersterju. Usojeno ji je bilo u-

kati visoko starost. Spominjali smo se blage gospe pred štirimi leti, ko je praznovala 90-letnico. Ugodna pokojnica pač za- služi, da v njeno počastje vnovič obudimo nekaj spominov nanjo.

Gospa Petronila se je rodila 29. januarja 1847 v Pehérach pri Slanem na Češkem, kjer je bil oče posestnik. Lepo, živahno in za glasbo navdušeno dekle se je poročilo leta 1865 s takratnim glasbenim vodjo pri škofjski cerkvi v Senju, z Antonom Foersterjem, poznejšim očetom slovenske cerkvene glasbe in skladateljem »Gorenjskega slavčaka«, prve slovenske opere v večjem slogu. V Senju sta mlada zakonca preživela dve leti, nakar je Anton Foerster prevzel službo glasbenega vodje pri stolnici v Ljubljani. Leta 1917 sta se preselila v Novo mesto k sinu dr. Vladimirju, ki je

tamkaj služboval kot sodni svetnik. Sedemnajst let je preživela gospa Petronila v dolenski metropoli, kjer je medtem leta 1926. spremila k počitku svojega draga soproga. Ko je pred sedmimi leti stopil sin v pokoj, se je gospa Petronila spet vrnila v svojo drago Ljubljano. Bila je vzorna, ljubeča mati peterih otrok, vendar je že pred 26 leti izgubila svojega prvojenca Antona, ki je bil ugleden pianist, profesor berlinskega konservatorija in je glasbeno deloval tudi v Ameriki; najmlajša hčerka Petronila je umrla že v nežni mladosti. Sin Jaroslav je vseučiliški profesor na ljubljanski tehniški, hčerka gospa Ljudmila pa je poročena Mankočeva. Kot žena in mati je gospa Petronila Foersterjeva v najlepši meri izpolnila svojo dolžnost. Zato bo s slavo njenega moža živel častno med Slovenci tudi njen spomin.

Uradni tržni cenik

Mestno poglavarstvo v Ljubljani je izdalo 31. maja tržni cenik, iz katerega po- snemamo, da stane kilogram govejega mesa I. vrste 20 do 22, II. vrste 17 do 19, goveji jezik 24, goveji vampi 10, goveja pljuča 8, goveja jetra 18, goveje ledvice 20, goveji možgani 20 in goveji loj 14 do 24 din. Telečje meso I. vrste 24, II. vrste 22, telečja jetra 26, telečja pljuča 18 in telečji možgani 10 din kg. Svinjsko meso I. vrste velja 31, II. vrste 28, svinjska pljuča 16, svinjska jetra 18, svinjske ledvice 20, svinjska glava 10, svinjski parklji 10, svinjska slanina, domača in hrvaška, 31, svinjski salo, domači in hrvaški, 33, svinjska mast 35 do 37, šunka 40, prekajeno meso I. vrste 32, prekajeno meso II. vrste 30 din kilogram. Kostrunovo meso 14 do 16, jagnjetina 16 do 20, kozličevina 20, konjsko meso I. vrste 10, konjsko meso II. vrste 8 din kg. Hrenovke veljajo 36 din kg, safalade 32, posebne 35, sveže kranijske klobase in prekajena slanina 40. Piščanci so po komadu in velikosti od 20 do 25, zaklana kokoši pa 40 do 60 din kg po kakovosti, domači zajec komad 26 do 40. Kilogram ščke velja 36 din, postvri 50. Zobji kraki komad 0.50 do 2 din, velike prave sardale 28 in skuše 44 din kg. Liter mleka stane 3.50, kg surovega masla 54, čajnega masla in kuhanega masla 60, bohinjskega sira 47, navadnega sira 40, polimentalca 44 in trapista I. vrste 44 din. Jajca so po komadu od 1.50 do 1.65. Belo vino, novo in staro, stane 20 din i. rdeče vino 18, črno vino, staro in novo, 20, steklenica piva 8, kg malinova 26, komad pokalice 3, steklenica mineralne vode 8 in liter ruma 50 do 60 din. — Kilogram polbelega enotnega kruha stane 5 din. Jabolka I. vrste 20, II. vrste 14 do 16, oran- že po velikosti komad 2.50 do 5, limone 1 do 1.25, suhe češnje kg 18 do 24, črešnje 14 do 24, mandeljni 46 do 64, orehi 12 in luščeni orehi 48 do 54 din.

Pražena kava II. vrste stane 168, kristalni beli sladkor 18.50, sladkor v kokah 20.50, kavna primes 21 do 26, riž I. vrste 15.20, jedilno olje 25.25, vinski kis 4 do 5, navadni kis 2 do 3.50 din liter, morsk sol kg 2.50, kamena sol 6, poper cel 160, poper zmlet 180, paprika III. vrste 30, sladka paprika 55, petrolej liter 9, testenine I. vrste kg 17.50, pralni lug 5, čaj 300 do 500, pekmez 12 do 16 in rozine 30 do 36 din kg. — Kilogram pšenične moke 9.50, moke mešanice 5.50, kaše 10, ješprenja 7.50 do 9.25, ješprenjka 9 do 12, otrobov 3 do 3.10, koruzne moke 4.75, koruznega zdroba 5.50, pšeničnega zdroba 9 do 10, ajdove moke I. vrste 12 do 13, ajdove moke II. vrste 10 in ržene moke 7.25, din. Rž stane 4.50 do 5, ječmen 4.50 do 5, oves 5, proso 5 do 6, koruza 4 do 4.25, ajda 6 do 7, fižol ribničan 8.50 do 9.50, fižol prepe- ličar 10 in leča 13 din kg. Sladko seno 100 kg 140, polsladko seno 120, kislilo 110 in slama 80 din. 50 kg kočevskega premoga velja 24 din, tona premoga 470, kubični meter trdih drv 180, trdih žaganih drv 220, mehkih drv 110 in kg oglja likalita od 1.50 do 3.50 din po kakovosti. — Glavnata solata stane 12 do 16 din kg, berivka 10 do 12, domači radič 12, zgodnje zelje 14 do 16, kislilo zelje 4, špargli po kakovosti 20 do 26, špinata 7 do 8, inozemski grah v stročju 12, konoplja 18, laneno seme 16, luščeni fižol 8 do 10, čebula 5 do 16, por 3, česen 12, novi krompir 10 do 12, stari krompir 1.75 do 2.50, repa 1, kislila repa 2.50, korenje 8 do 14, peteršilj 4 do 10, zelenjava za juho 4 in rdeča pesa 14 do 16 din kg.

Dar Kr. Akademije znanosti v Bologni naši univerzi

Ljubljana, 4. junija.

Te dni je prispel v Ljubljano nedavno napovedani dar Kr. Akademije znanosti Instituta v Bologni naši univerzi — lepa vrsta publikacij, ki bo odlično izpopolnila zaklade naše univerzitetne knjižnice. Prejeli smo: Sejna poročila Razreda za duhovne vede (Classe di Scienze Morali) Akademije 1907 do 1940 (4 serije v 31 zvezkih; Spomenike (Memorie) istega razreda 1906—1939 (4 serije v 30 zvezkih s pripadajočimi suplementi); posebne publikacije istega razreda, med katerimi je omeniti velike »Osnove jezikoslovja« (Elementi di glottologia) Alfreda Trombettija, Bologna 1923, dalje publikacije, ki jih je izdala Akademija 1930 in 1931 ob 200-letnici smrti slavnega Bolognjana L. F. Marsilija, nekaj odličnih del klasičnega filologa Gofreda Coppole, delo Vincenza Bartholomeisa

o znanstveni ostalini G. M. Barbierija, romanista 16. stoletja (Le carte di G. M. Barbieri... 1927) in delo Edoarda Volterra o rimskem pravu v zvezi z orientalskimi pravi (Diritto romano e diritti orientali, 1937) — skupaj 9 zvezkov; Sejna poročila Razreda za prirodoslovne vede (Classe di Scienze Fisiche) 1912-1938 s suplementi (skupaj 28 zvezkov) in Spomenike (Memorie) istega razreda 1913-1940 (3 serije v 27 zvezkih).

Znanstvena vrednost vseh teh publikacij — skupaj 128 zvezkov — je zelo velika. Bologna, ki je sedež ene izmed najstarejših univerz v Italiji in Evropi, nadaljuje s to lepo gesto svoje staro izročilo »Bononia docet« v kar najbolj plemenitem smislu te besede. Naša univerza in naša univerzitetna knjižnica pa izražata Kr. Akademiji v Bologni svojo najiskrenejšo zahvalo!

Veseli teater se nam obeta

Ljubljana, 4. junija.

Srečni so ljudje, ki ne klonajo, pa naj jih šiba usode še tako tepe. Kakor stebri so, na katere se nasloniš, da se odpočiješ.

Ko sem pred dnevi srečal v Ljubljani Boža Podkrajška, sem imel občutek, da se naslanjamo na tak stebel. Kdo ga ne pozna, Podkrajška, bivšega urednika »Totege lista«?

Mi ljubljanski Neljubljanci danes nismo v zadregi za snov pogovora. Takoj sem nagovoril Podkrajška:

Halo, Božo, ali si zbežal iz Maribora?

Jaz, pa zbežal? Jaz ne bežim! Imel sem itak že davno namen da se s »Totim« preselim v Ljubljano; no, in sedaj sem uporabil ugodno priliko ter prenesel svoje kosti v Ljubljano.

Z zadovoljstvom se je pogladil po telesu, kakor da bi bil vesel svojih zdravih kosti. Jaz sem nadaljeval s svojo radovednostjo:

Ampak s »Totim listom« najbrže ne bo nič?

Za enkrat ne. Miroval pa ne bom. Začel bom kaj drugega.

Ali se sme vprašati? Kaj?

Odgovoril ti bom s Prešernom: Tragedija se nam obeta...

Za božjo voljo! S tragedijami, mislim, smo založeni za dolgo dobo.

Ne, ne! To je bil samo citat in, kakor vidim, ponesrečen dovtip. Ustanovil bom »Veseli teater«. Če ne pride kaka nepričakovana zapreka, bo prva predstava že dne 15. junija.

Zvedel sem sledeče: že o priliki prejšnjih ljubljanskih vselejsem jo imel Podkrajšek svoj »Toti teater«, ki ga je ljubljansko občinstvo zelo prijazno sprejelo in s svojim obiskom krepko podpiralo. Na naklonjenost ljubljanskega občinstva mu je dala pobudo, da ustanovi stalen veseli oder, na katerem bo imela glavno in edino besedo vedra Muza. V današnjih časih občinstvo ljubi kratke, lahke stvari, da vsaj za nekaj časa

pozabi trpko vsakdanjost. Zbral je okrog sebe mariborske igralce, katerim bo nudil skromen zaslužek in moralno podporo z za- vestjo, da ne pohajajo in ne prosijo milo- ščine. Kot reditelja in slično bo vzel najbolj potrebne dijake in tako bo imel zveste in brihtne pomagače. Trdno se bo držal načela, da zaposli v prvi vrsti najbolj potrebne.

Ta okolnost pa naj ne bo nekaka »capta- tio benevolentiae« nasproti ljubljanskemu občinstvu: vsakihi 14 dni bo nudil dobro iz- bran spored izpod peresa domačih pisate- ljev, same nove, aktualne stvari; tujeja se bo po možnosti izogibal. Občinstvo bo pri- šlo na svoj račun. Tudi vstopnina ne bo vi- soka, kinematografi bodo dražji. Predstave bodo v dvorani Delavske zbornice. Vse je že pripravljeno, vaje za prvo predstavo so že v teku, nova oblastva so šla Podkrajšku povsod na roko. Z vnezo in vidnim za- dovoljstvom mi je razkladal svoje načrte in svoje nade, še posamezne napeve mi je za- brundal: Rad sem ga poslušal: Moj Bog, nekateri imamo danes mnogo časa! Imeno- val mi je tudi svoje sotrudnike, toda za te bo občinstvo že pravočasno zvedelo. Seve- da ne bo manjkalo v »Veselim teatru« god- be in petja.

Ni bil moj namen, da bi Podkrajško gre- nil veselje, a vendar se nisem mogel vzdr- žati, da ne bi stavil vprašanja:

Pa se ti zdijo današnji čas primeren za tako podjetje?

Oči so se mu zaiskrile kakor podjetni miški:

»Zapomni si: bil sem vojak! In kot tak vem, da je treba tudi tedaj kuhati, kadar najbolj grmi in treska. Nasprotno: Takrat mora biti menaža še bolj obilna in okusna! Case se lahko spreminjajo, zgodovina naj drvi naprej, eno pa ostane vedno in ne- premično: »Korajža velja!«

Bog ti daj srečo, korajžni, podjetni Pod- krajšek!

Mikula Letič.

Današnja Ljubljana — 95.000 prebivalcev

Ljubljana, 4. junija.

Vojni metež, ki nas je zajel usodno cvet- no nedeljo, je sprevlil ogromne množice prebivalstva v gibanje in je tudi ljubljani prinesel znatne spremembe. Ob koncu leta je naše mesto po uradnem računu šlo okrog 88.000 prebivalcev. Če tej številki prištejemo še okrog 2000 mož b.v.š. jugoslo- vanske vojske, kolikor so jih premogeli ljubljanske garnizije, bi narasla na okrog 90.000, kar predstavlja najvišje število, ki ga je bila velika Ljubljana dosegla pred pričetkom vojnih sovraštvo. Na začetku vojne same je ta številka naglo zelo nizko padla, saj se je mesto dobropo izpraznilo: na tisoče in tisoče ljubljancov je šlo služiti vojsko drugam, vojašnice pa so se prav tako domala izpraznile, ker so mobi- lizirane enice odšle na svoje postojanke izven Ljubljane.

Po zlomu bivše jugoslovenske vojske pa je zasedbo po italijanskih četah začelo prebivalstvo spet naglo naraščati. Prej iz- umrle vojašnice so iznova začele, obenem pa se je začel silen dotok civilnega pre- bivalstva. Razen povratnikov iz bivše ju- goslovenske vojske so navrele tudi trume rojakov iz raznih krajev bivše kraljevine Jugoslavije, ki so ostale izven italijanske okupacije. Urad za pogrešance, ki ga je uredil Rdeči križ, ima polne roke podrob- nega dela s prijaviteli in poizvedbami, ta- ko da o kakšni statistiki vojakov, ki se do- slej še niso vrnili, za zdaj še ne more biti govora. Približno na lahko računamo na nekaj stotin rojakov iz Ljubljane, ki so ostali v vojnem ujetništvu ali pa zaradi kakršnihkoli drugih zadržkov doslej še ni- so mogli domov.

Vsekakor pa je število oseb, ki so se v Ljubljano zatekle v zavetje, brez primere višje kakor število onih, ki se še niso vr- nili. Pa tudi število pribežnikov se ne da točno ugotoviti, ker je njih oskrba pripu- ščena večjemu številu socialnih in stro- kovnih organizacij, ki sicer vzajemno de- lajo, a doslej vendar niso mogle izvesti skupne statistike. Po približni cenitvi je v času od pričetka vojnih sovraštvo in pa do danes okrog 8.000 rojakov iz ostalih po- krajij bivše kraljevine iskalo zavetje pri nas. Dobren odstotek teh se je mudil v Ljubljani samo na preходу, zlasti mnogo se jih je začasno naselilo po okoliških ob- činah. Kljub vsemu pa lahko računamo, da je prebivalstvo našega mesta v teh dneh prekorajilo 95.000, kar predstavlja doslej najvišjo število. (Številke, ki krožijo po ljudski govoric, so daleč od resnice.)

Za množice popotnih ljudi, ki so potrebni dobre roke in dobre besede, skrbje poig- rednega križa še stanovske organizacije osnovnošolskih in meščanskošolskih učite- ljev, srednješolskih profesorjev, železni- čarjev, poštnih uslužbencev, uslužbencev finančne kontrole. Karitativna zveza in še razne druge dobrodelne ustanove. Zanimiv je pregled pribežnikov po poklicih in sta- novih. Izmed 2.132 oseb, ki so se od 1. ju- nija priglasiše socialnemu odseku Rdečega križa (med njimi 207 možkih, 689 žensk in 526 otrok), je 383 učiteljev, 169 uradnikov, 112 dijakov, 108 duhovnikov, 77 obrtnikov, 66 učiteljev meščanskih šol, 62 delavcev, 55 srednješolskih profesorjev, 31 podofi- cirjev, 29 trgovskih pomočnikov, 15 po- sestnikov, 12 trgovcev, 6 zdravnikov, 6 in- ženjerjev, 5 pravnikov, 5 zadržnih sester, 4 viničarke odnosno preužitkarske vdove, 3 oficirji itd. Za pripadnike učiteljskega stanu je vzorno poskrbelo Učiteljsko zdru-

ženje s tem, da je ustanovilo poseben sklad, v katerega prispeva vsak zaposlen učitelj po 100 din na mesec. Prav tako ima Društvo učiteljev meščanskih šol 46 sta- novskih tovarišev na oskrbi. Mnogo poir- tovalnosti so pokazale tudi ostale sta- novske organizacije.

Razen tistih, ki jih je zajela socialna akcija pa je seveda še par tisoč rojakov, ki imajo kakšne prihranke in žive na svoj račun. Ti so se deloma pri prijateljih, so- rodnikih in znancih spravili pod streho, v velikem številu pa se hranijo po penziah in gostinskih obratih, ki se jim ob teh ča- siah stavljajo posebno velike maloge. O tem, kako je narasel naval na javne kuhinje, nam najbolj nazorno izpriča dejstvo, da samo kuhinja Delavskega doma prehrani po- vprečno po 400 ljudi na dan, ki prihajajo z nakazili Rdečega križa. Gostinski obrati v mestu potrošijo pri sedanjem stanju po strokovni cenitvi 9000 kilogramov moke za kruho, 16.000 kg moke za peko, 66.000 kg pekovskega kruha, 8000 kg testenin, 90.000 kg svežega mesa, 25.000 kg suhomesnatga blaga, 11.000 kg masti, 6000 kg olja in bli- zu 16.000 kg sladkorja na mesec. Skrbnemu prizadevanju Visokega Komisarjata gre zahvala, da organizacija prehrane poteka v tako lepem redu.

Zapiski na robu

Novi borzijanci

- jutro!
- jutro!
- kupil!
- kupil!
- v redu?
- v redu!
- servus!
- servus!

V spalnem vagonu

Popotnik, ki leži v zgornji postelji v spalnem vagonu, neviščno posluša ponoči svojega stokratnika na spodnji postelji, ki venomer stoka, ječi in vzdihuje. Pa ga vpra- ša:

- Za vraga, kaj pa toliko stokate?
- Oh, oh, oh!
- Saj to je grozno, saj to je neznosno, pravi pekli! Povejte vendar, človek božji, kaj vam je. Morda vam lahko pomagam.
- Oh, moj Bog, meni ne more noben človek pomagati. Jaz se vozim že tretjo noč v napačnem vlaku

Pogovor o milijonu

Pogovarjala sta se dva ljubljancina, težkih časih in sta soglasno ugotovila, da ne bi škodovalo na lepem zaslužiti jurčke. Pa pravi prvi, Janez po imenu:

— To si pa res želim, da bi zadel mili- jon.

— No, in če ga zadeneš, mi odstopiš po- lovico, kaj? — hlastno povzame sobesed- nik Jaka

— Ne, tega pa ne! — odločno odbije Ja- nez.

— Ampak, jaz sem vendar tvoj stari pri- jatelj in kamerad! Kaj ne, Janez, četrtino premoženja bi mi pa vendar odstopil?

— Ah, kje neki, čemu neki?

— Pa vendar, Janez, kakšnega jurčka bi mi vendar stnil?

— Še malo ne mislim! Lej ga, pa si dej še ti sam kaj želiš.

Karel Putrich: Flora

umetnosti. Današnji ritem Putrichove skulpture že sega preko anatomije in forma- lizma v sfero najpomembnejših umetniških dogajanj sodobnega kiparstva.

Otok morskih razbojnikov

Krečani, ki so že več kot štiri tisočletja obvladali Egejsko morje in ustvarili ob njem kulturne spomenike, ki so preživeli svojo dobo ter ostali svetel zgled v zgodovini ljudstev, niso bili Grki po rojstvu. Zmotno je torej videti v vseh kretskih starinah, ki dišijo razne muzeje sveta, dokumente grške kulture. Palača na Knosu, o kateri pripoveduje pravljica, da je v njej vladal kralj Minos, ni grškega izvora.

Krečani so prišli iz Male Azije, od koder so prinesli tudi kulturne vplive Orienta. Ti vplivi so tako nedvoumni, da se dajo v mikenski kulturi jasno razločiti.

Šele v polovici drugega tisočletja pred našim štetjem so prišli na Kreta Grki, in sicer Ahajci s Peloponeza ter so napravili pomorski vladar Krečanov konec. Pozneje so prispeli na otok tudi Dorci. Slednji so dali Kreti ustavo, ki pa je razdelila otok na več samostojnih teles. Tradicija starih Krečanov je tedaj na novo vzplamtel in

trajala zopet več sto let, in sicer v obliki gusarstva. Rimljani so morali v l. 67. pred našim štetjem voditi pravcato vojno proti kretskim in maloazijskim morskim razbojnikom. Takrat je bila moč kretske pomorske države tako velika, da je celo kralj Mitridates iskal opore v Krečanih. Slednji je dobil Pompej za tri leta pooblastilo, da napravi red. V nekaj mesecih je uničil 1300 ladij morskih razbojnikov in kakšnih 10.000 oboroženih gusarjev na njih, uplenil pa je 400 ladij. Kreta je postala rimska provinca. Pozneje so se na otoku pojavili Bizantinci in Saraceni, toda štiri sto let so mu vladali Benečani, dokler niso v jeseni 1669 prišli Turki ter zasedli Kandijo in druga oporišča.

Od začetka 19. stoletja je Kreta tako rekoč stalno gorela v plamenu uporov. V januarju 1869 je moral guverner otoka imenovati sosed krstjanov in muslimanov. Po grško-turški vojni l. 1897, ki je izbruhnila zaradi grškega upora, je dobila Kreta samoupravo. Drugi sin grškega kra-

lja Jurija je bil imenovan za kraljevega namestnika. Toda šele v balkanski vojni l. 1912 so se Krečani popolnoma otresli turških vplivov. Dne 14. oktobra 1912. je Venizelos v Atenah proglasil združitev Krete z Grčijo. V atenskem miru je bila priključitev potrjena.

Pred pet in dvajsetimi leti je morala Grčija sponati, kaj se pravi, boriti se za tuje koristi. Venizelos, ki je bil po rodu s Krete, je prisilil kralja, da se je odpovedal prestolu. Od tistih dob je zavzemala Kreta v duši Grkov neko posebno mesto. Razlika med Krečani in ostalimi Grki je prišla do izraza posebno v borbi med privrženci grške dinastije in Venizelosa. In zdi se kakor ironija, da je moral kralj Jurij II. v tej vojni, potem ko so ga pregnali iz Grčije, iskati zatočišče na Kreti, ki je bila vendar domovina Venizelosa, zagrozenega sovražnika vladarske hiše. Kajti Kreta je bila že od nekoč pribežališče vseh političnih beguncev, zdaj pa ne bo več.

Sicilski pridelek Prodotto siciliano

zbujajo občudovanje nemškega letalca — suscita l'ammirazione di un aviatore tedesco

Dobiček podjetja v korist nameščencev

H. E. Hovey, predsednik neke trgovske družbe, ki ima v državi New York in v Pensilvaniji nič manj nego 260 prodajalcev za živila, je sporočil, da bodo odslej za ves čas sedanje vojne vsi dobički, ki jih ima družba, dividende itd. šli v korist njenih nameščencev. Teh nameščencev je 1200, a dobiček si bodo delili v sorazmerju s svojimi plačili, pogoj je pa ta, da so v službi

podjetja vsaj že 12 mesecev. Vodilno osebo je bo dobivalo še posebne prispevke. Ker ima družba velike dobičke, si lahko mislimo, da do Hoveyeva odločitve nameščencev pomagala do lepih vsot. Na javnost je stva vplivala tako, da so glavne prodajalne takoj nato zabeležile znatno večji promet.

Čudaški predpisi

Neki newyorški dnevnik si je vzel čas, da je svojim bralcem lahko navedel najbolj čudne paragrafe, kar so jih sprejeli v zadnjem času v Zedinjenih državah.

Tako je država Tennessee prepovedala v aprilu jesti — in seveda loviti — ribe.

Južna Karolina je prepovedala izdelovati steklenice v podobi ženskih teles, ker so se mnogi nad tem zgražali.

Guverner Kalifornije je prepovedal v krčmah uporabljati stole, tako da morajo gostje piti stoje — a na ta način ima gostilničar možnost presoditi stopnjo pija-

nosti svojih gostov, kajti tudi tam je prepovedano pijačnim osebam točiti alkoholne pijače.

Najznačilnejši pa je zakon, ki so ga sprejeli v Teksasu in ki prepoveduje izmenjavo ali prodajo »kreature«, ki še niso dosegle 15 let...

Zadnja trdnjava

Bejrutski dnevnik »Syria« se bavi v nekem članku s položajem Anglije v vzhodnem Sredozemlju in pravi, da je otok Ciper zadnja trdnjava, v katero polagajo Angleži v tem predelu vse svoje upe. Britsko poveljstvo pripravljalo tu vse potrebno za obrambo. Angleške sile, ki jim primanjkuje časa pred silnim navalom osnih sil in ki jim je nemogoče izvrševati kakršne koli ofenzivne akcije, se omejujejo sedaj na obrambne sisteme, ki jih pripravljajo na hitro roko. Toda pred nasprotnikom, ki je pripravljen na vse, predstavljajo ti obrambni ukrepi samo improvizacijo brez vsake koristi — zaključuje sirski list svoja izvajanja.

Kip Kleopatre v Teanu

V Teanu, Neapeljska provinca so odkrili kip Kleopatre v marmorju. Kip meri v višino 130 cm in bo izročen v shrambo nekemu muzeju.

Šotor v puščavi — La tenda nel deserto

v severni Afriki — nell'Africa settentrionale

Svetovna proizvodnja nafte

Po cenitvah v ameriškem listu »Petroleum Journal« je znašala lanska svetovna proizvodnja nafte 2146 milijonov sodov, to je 69 milijonov sodov več kakor v predlanskem letu. Zedinjene države so l. 1940 pridobile 1351 milijonov sodov, to je 86 milijonov sodov več kakor l. 1939. Ruska proizvodnja se z 217 milijoni sodov skoraj ni spremenila v primeri s predlanskim letom, rumunska pa je od 46 milijonov sodov nazadovala na 42 milijonov.

Rojstni dan generala Antonesca

Rumunski tisk v Bukarešti se je te dni spomnil 59. rojstnega dne generala Antonesca, voditelja rumunske države. Listi pripominjajo, da je general rešil državo in mu zaradi tega izražajo zahvalo v imenu vsega prebivalstva.

Kulturni pregled

Razstava naše moderne umetnosti

1. Kiparji

Bila je srečna misel, da se je združila skupina petih kiparjev in devetih slikarjev, da pokaže v Jakopičevem paviljonu nekak prerez naše moderne v času, ko nam je vsem na tem, da izpričujemo miroljubno kulturno delo Slovencev. Zbrali so se v ta namen mladi, a zreli umetniki, ki jih veže poleg že doseženega priznanja enako navdušenje za delo in enaka želja, dati svojim umetninam vedno novega izraza. Družji jih pa tudi prepričanje, da se mora nova slovenska umetnost naslanjati na dognanja evropskega zapada, če hoče tekmovali z njim. Če nam ni bilo dano, da bi se naše nove generacije izučile na domači akademiji, ki bi znala morda s časom ustvariti svojstveno slovensko tradicijo, je ta zveza z zapadom pač razumljiva. Slovenstvo naših umetnin se mora zaradi tega omejiti na uporabo slovenskih motivov v likovni umetnosti, a to so predvsem slovenska krajina in tip slovenskega človeka, ter njegovo življenje. Težko je zaradi tega reči, čigava umetnost je bolj oziroma manj slovenska. Ali morda Jama ni Slovenec v svojih pokrajinah, ki so nastale v Hrvaškem Zagorju, ali pa Jakac v delih, ki jih je napravil na Norveškem ali v Ameriki? Ali se je morda Stern v svojih dalmatinskih motivih odtujil slovenstvu, ali mar Francé Kralj s svojimi vedutami italijanskih mest? Popolnoma samorodna in samonikla slovenska umetnost je pač za enkrat še muzika bodoč-

nosti, čeprav smemo vsem naštetim priznati, da čutimo v njih delih utripati slovensko srce.

Danes moramo biti zadovoljni in srečni, da je naš mali narod dal toliko talentov, ki stoje na področju likovne umetnosti — lahko trdimo — na mednarodni ravni. V svojem vsakomur razumljivem jeziku ne govore samo nam, temveč enako tudi vsakemu drugemu kulturnemu obiskovalcu, ki naše kulture drugače ne more neposredno spoznavati.

Tako izvršuje sedanja razstava v Jakopičevem paviljonu važno informativno funkcijo, četudi informira le o delu štirinajstih umetnikov. Razumljivo pa je, da se splošna razstava v tako kratkem času ne bi dala niti prirediti.

Kakor kaže sedanja izložba, se je številčno razmerje med slovenskimi slikarji in kiparji v zadnji dobi bistveno spremenilo v korist kiparjev. Če pomislimo, da smo šteli še pred nedavnim časom slovenske kiparje na prstih ene roke, se moramo kar začuditi, kako se je njih število v zadnjih letih pomnožilo. A najrazveseljivejši pri tem je to, da so ti mladi kiparji na kakovostni višini, kar mora radostno odjekniti v srcu vsakega ljubitelja umetnosti. Od razstavljajočih je vsak izmed njih izrazil osebost in razlika med njimi je očitna, če izvajamo brata Kalina, ki tudi v svojih delih ne moreta

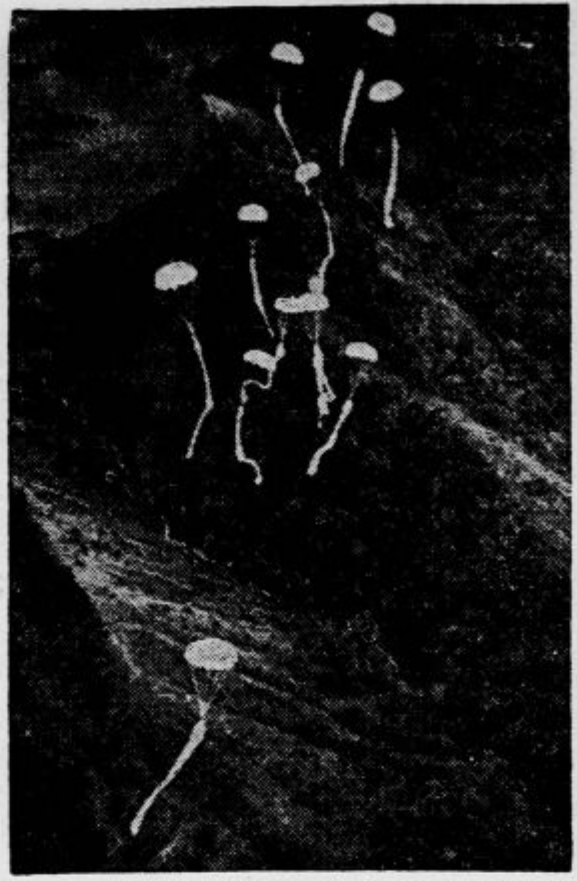
zatajati sorodstva krvi in duše. Pri obeh so dela prežeta z idealizmom. Izživljata se v posnemanju one lepote, ki jo nam kaže narava pri ženskem in moškem aktu in še posebno pri ženski in moški glavi. Njuna vestnost v študiju narave izžareva posebno v portretih. Naj omenim posebej že znanega Očeta, ki ga je sin Zdenko podal v krepkih in zgovornih oblikah. Njegova v kararskem marmorju izurjena glava gdd. M. Belétove je pri vsej mehkoabi izdelave enako ohranila značilnost potretirankega obraza. Kot kompozicija očara njegova Mati z otrokom, ki je v družbi s tremi drugimi deli postavljena na travnik pred paviljonom. (Zelo dobra misel prirediteljev te razstave, ki bo gotovo še našla posnemalec!) Boris Kalin je pokazal v svoji beli mramorni Mladosti vso idealno lepoto, ki jo more kipar vdihniti v kamen. Da je tudi odličen portretist, o tem pričata njegova portreta prof. Ramovša in slikarja S. Pengova. (Zal mi je, da se je slednji je pasivno pojavil v Jakopičevem paviljonu...) Prav je, da je svojega, nam dobro znanega splavarja postavil pred paviljon na ogled širokemu občinstvu.

Nekako nasprotje z nežnostjo obeh Kalinov je Goršetova oabustnost. Njegovi ljudje so krepki, močnih rok in nog, a kljub rahli stilizaciji anatomsko odlično naštrinjani. Gorše je vedno originalen v svojih domislekih (Sramežljivi amor!) in zna v gibih in pozah povedati vse, kar zmore kiparski jezik. Zelo prepričevalna je skupina Intimni razgovor. Primula je kip, ki bi moral karstiti kako posebno lepo mesto v naših parkih.

Karel Putrih je posebno produktiven. Nagon po ustvarjanju in oblikovanju ga sili k neprestanemu delu. Njegovim kipom se pozna, da so napravljeni z lahkoto. Vsi njegovi akti izžarevajo moč in zdravje. Nekaj michelangelskega je v teh figurah, ki vse žive in ti vlivajo spoštovanje do Putrichovega znanja. Naj še posebej omenim kipe Po kopeli (pred paviljonom), Na plaži in Počitek. Tudi Putrih je izbozen portretist (Glej. šte. 691).

Tej četvorici kiparjev iz »Kluba neodvisnih« se je iz »Lade« pridružil Fr. Smerdu, katerega poznamo predvsem iz njegovih malih kipcev, ki smo jih že navajali srečavati na raznih razstavah. Smerdu, ki je Mestrovičev učenec, je obdarjen z veliko iznajdljivostjo ter ume dati svojim figuram subjektivno občuten izraz. Kot zastopnik moderne kiparske smeri, se izogiba vsemu, kar bi lahko vzbudilo osladnost. Kljub temu najde skoraj lirčne izraze tam, kjer hoče poudariti nežnost. Sedeca (s cvetjem) ki je v skici voščena, v velikem formatu pa iz nezglednega belega marmorja nam priča o tem. Med razstavljenimi kipi in besedilom kataloga je v seznamu njegovih del občutna razlika.

Italijanski padalci — Paracadutisti italiani

nad grškim ozemljem — sopra il suolo greco

Največji porabniki telefona

Statističarji so izdelali pregled, ki pravi, da živi največ porabnikov telefona na Danskem in v Nizozemski. Kakor pravijo, je to pripisovati dejstvu, da so i prvi i drugi zelo hladnokrvni, zato ne ljubijo osebnih razgovorov in pismene korespondence. Kar si imajo povedati, store po telefonu. Z Danci in Nizozemci se v pogledu porabe telefona kosajo tudi Američani.

Razbitine angleškega letala — Macerie di un velivolo inglese

ki ga je sestrelila protiletalska obramba — abbattuto dalla difesa antieerea

Žena na čelu tihotapske družbe

Omejitev, ki jih nalaga vojna glede potreb, ki niso baš najbolj nujne, so dale povod za obsežno tihotapstvo kozmetičnih in drugih lepotoilnih predmetov med Irsko in Ulstvom. V ulstrskih carinskih skladiščih je na tisoče zaplenjenih steklenic parfema, glavnikov, robcev, pil za nohte in drugih pripomočkov za žensko lepoto. V zadnjih dneh so britski cariniki nekaterim tihotapcem zaplenili nekoliko tisoč čopičev za puder in vžigalnikov, ki so jih hoteli spraviti v Belfast. Zdi se, da delujejo tihotapci v dobro organizirani družbi in po določenem načrtu. Policija sumi, da je tihotapski družbi na čelu neka ženska.

Novi časi za slovaške cigane

Slovaški notranji minister je izdal odredbo, po kateri se morajo vsi cigani, slovaški državljani, zbrati v svojih domovinskih občinah in se odpovedati dokončno potepuškomu življenju. Na Slovaškem je takšnih 29.000 ciganov.

Smrt dirigenta pariške opere

V Parizu je umrl prošle dni Joseph Archimbaud, direktor godbenikov v Operi Comique. Slovel je tudi kot skladatelj.

Od same vode živi

Na gori Kongoranu v Koreji živi šestdesetleten Japonec, ki je bil nekoč visok uradni korejskega gubernija, pa je nekoga dne podal ostavko na to mesto in se posvetil puščavskemu življenju. Kot puščavnik je svojo jed omejil na nekoliko kosov drevesne skorje. Po desetih letih pa je sploh prenehal jesti in je sprva šele po sto dnevih popil nekoliko požirkov vode, odtlej pa popije malo vode na dan. Navzlic tej izredni »dieti« poroča, da je popolnoma zdrav, in da je sposoben prehoditi več deset kilometrov, ne da bi kazal niti najmanjšega znaka utrujenosti.

Ribolov na zvonec

V Clevelandu so odprli razstavo praktičnih izumov, ki jo je obiskalo že mnogo tisoč oseb. Eden najbolj nenavadnih izumov, čeprav je malo sumljiv, kar se tiče dobrega okusa, je nagrobnik, ki ima v nedrži dupliti gramofon. Če prislišče na gumb, se oglasi pokojnikov glas. Plošče je treba posneti seveda še tedaj, ko je človek živ.

Drug izum je razveselil ribiče. Gre za udico z avtomatsko električno pripravo, ki sproži zvonec, ko riba zagradi vado. Celo ribiči, ki pri svojem poslu zaspijo, dobe tako možnost, da nekaj ulovijo.

Štiri podmornice v enem mesecu

Italijanski listi beležijo, da je izgubila Anglija v mesecu maju štiri podmornice, britanska admiraliteta pa priznava v svojih poročilih izgubo samo ene ladje te vrste.

Listi samo šestkrat na teden

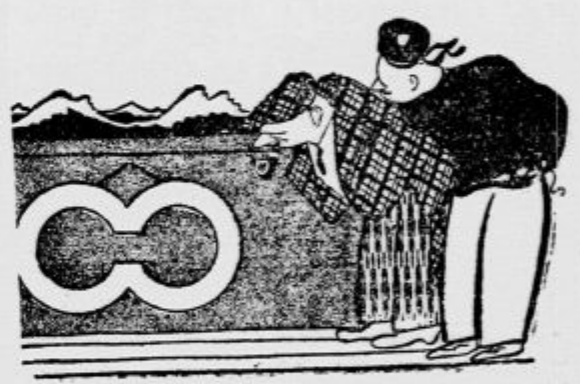
Francoska vlada je izdala odredbo, ki dovoljuje listom izhajanje samo šestkrat tedensko. Ponedeljske izdaje so odpadle, tako da je Francija v tem pogledu izenačena z drugimi evropskimi državami.

A N E K D O T A

Znameniti slikar Whistler je prejel na neki razstavi, kjer je razstavil svoja dela, kolajno II. razreda. Jury pač ni spoznala njegovega pomena. Umetnik si zaradi tega ni delal nobenih očitkov. Imel je celo dovolj humorja, da je komisiji, ki mu je poslala odklovanje II. razreda, poslal zahvalo z besedilom:

»Dovoljujem si vam za podeljeno odklovanje poslati zahvalo II. razreda.«

VS AK DAN ENA

»Kakšen čuden rešilni pas je ta!?«
»Veste, imamo ga zato, če bi kdaj siamska dvojčka potovala z našim parnikom.«
(Tidens Tegn)

cija k razvoju stilov v umetnosti zapadne Evrope, Franceta Steleta »Oris zgodovine umetnosti pri Slovencih«, njegova »Monumenta artis slovenicae« in pregledna knjiga »Umetnost zapadne Evrope«, Meesenlova študija o bratih Šubich, Karlovškove knjige o slovenskem ornamentu in o umetnostni obrti; to so samo nekatere značilne knjige. Pri tem niti ne naštevam razlin umetniških monografij in številnih razprav v »Zborniku za umetnostno zgodovino«. Omenjena dela se odlikujejo predvsem po tehtnosti svojih pogledov in dognanj, pa tudi po stilistični kvaliteti, ki priča o ugodnem razvoju slovenskega znanstvenega jezika. Kakor smo dobili s Plečnikovim delom na ljubljanski univerzi v marsičem originalno in objektivno še vedno neocenjeno arhitektonsko šolo, sta profesorja Izidor Cankar in France Stele ustanovila posebno ljubljansko šolo umetnostne zgodovine, ki je obrodila nekatere, tudi za sodne kulture zanimive uspehe umetnostnih raziskavanj in proučevanj.

Najpomembnejšim slovenskim delom te vrste se je že v novih razmerah pridružila knjiga univ. prof. dr. Vojeslava Moleta »Umetnost«. Hvale za ta vprav dragoceni prispevek v slovensko likovno-umetnostno književnost ne dolgujemo samo avtorju, marveč tudi Slovenski matici, ki je izdala knjigo v krasni opremi, pripravljeni v času, ko ni še vojna porušila tolikih možnosti in zatrla nešteto l-pih nadej. Prof. Molet se je s to knjigo spet vrnil med slovenske kulturne delavce, potem ko je dolga leta v drugih jezikih častno zastopal slovensko ime in si pridobil sloves znanstvenika, v katerem sta lepo združeni široka erudicija in tanki estetski čut.

Moletova »Umetnost«, ki je te dni vzra-

Kronika

Smrt mladega pilota. Dne 3. maja je v letalski borbi nad Egejskim morjem padel komaj 23letni pilot, narednik, vodnik Alojz Terpin iz Trsta. Pokojnik, ki je januarja 1938 prostovoljno vstopil v letalsko šolo, se je od začetka udeleževal vojne v Grčiji. Po njegovi smrti je izjavil njegov poveljnik, da je z njim izgubil enega svojih najboljših podčastnikov in občasno vodilnega pilota.

Reka se razvija v vodilno središče lesne trgovine in industrije. Reka bi morala biti po svojem položaju vodilna izvozna luka za les na Sredozemskem morju, a ker je bila doslej odtrgana od zaledja, se ni mogla v zadostni meri uveljaviti. S priključitvijo novega ozemlja je pridobila zlasti gozdno bogatstvo nekdanjega Gorskega Kotara. Tu že od nekdaj obstoji številna in delavna lesna industrija, že od nekdaj pa gravitira na Reko tudi široko zaležje Hrvaške in Madžarske, ki sta prav tako bogati gozdov. Pričakuje se, da se bo na Reki v kratkem začela huda papirna in industrija pohištva.

Vreme se spet kupa. Binkoštna praznika smo imeli sončne, da si lepši mislo mogli želiti. Za namček je bil enako lep tudi torek. Prvi večeru pa se je začelo oblačiti in je bilo do 11 nebo že skoro vse zastrito z oblaki. V Ljubljani je padlo nekaj kapljic dežja, več pa so ga imeli proti vzhodu. Do poldneva se ni hotelo zjasniti in se je le tu pa tam pokazala na nebu modrina. Verjetno pa bo veter pregnal oblake, da bo sonce s svojo toploto popeljšalo zaostalo rast in omogočilo kmetom nemoteno delo na polju. Kmalu se bo tudi pričela košnja in je tedaj skoro sončno vreme najbolj zaželeno. Dežja smo imeli spemlad dovolj in lahko upamo, da nam čez poletje ne bo nagajalo vreme.

Nov sedni tolnač. Za stalnega tolnača za italijanski, nemški in srbskohrvatski jezik je imenovan g. Rafael Mahnič, bankovski svetnik pri Visokem komisariatu v Ljubljani, stanujoč v Ljubljani, Gradišče št. 10/III.

Vrsta nesreč. Posestnik Franc Papič je v kamnolomu razstreljevali kamenje. Mina je presegla eksplozivna in je kamenje posestnika poskodovalo po glavi in rokah. S koleca je padel tipograf Karel Tekavec. Dobil je hude poškodbe na glavi. 17-letna blaginčarka Marija Zabukovec se je na cesti zadela v nekakega kolesarja in tako nesrečno padla s koleca, da si je zlomila desno nogo. 5-letna Marija Novakova z Velikega vrha je doma padla s kozolet in si zlomila levico. 26letni delavec Alojz Obreza iz Dolenje vasi je po nerodnosti zadet z roko v šipo in si prerezal žile. Hude notranje poškodbe je dobila 12-letna posestnikova hči Marija Vidrihova iz Zagradca, ko je padla z drevesa. V Štepanju si je padel s ploča soferjer sin Ludvik Tomaž in si zlomil levico. 4letni delavčevi hčeri Jožefi Removi je kolo voza zmečaklo dlan. Avtomobilist je padel na Masarykovi cesti v Ljubljani prevoznika Stanka Tobiasa. Do bil je razen zunanji prask tudi hude notranje poškodbe. Posestnikov sin Viktor Prosen z Zirovskega vrha je v gozdu našel staro zarjavelo vojaško puško. Puška je bila napolnjena in jo je Prosen sprožil. Zaradi rje je cev razneslo in Prosenu razmrazilo levo roko.

Iz Ljubljane

Okna in odprtine zaklonišč na uličnih hodnikih. Hišni posestniki so hoteli z urejevanjem hišnih zaklonišč posebno v kletnih prostorih. Razen okna kleti so pred drobič bomb zavarovali tudi svetlobne jaskne na hodnikih, ki so pokriti z železnimi mrežami ali prizdami Luskfer, in sicer navadno na ta način, da so pred okna kleti in na svetlobne jaskne naložili vreče s peskom. Zaščita kletnih jaskov na hodnikih je pa potrebna, ker drobič bomb ne padajo vertikalno, a zaščita kletnih oken koristi le tedaj, če je primerno urejena in v dobrem stanju. Te naprave so bile namreč ponekod samo za silo ter so se začele vreče kvariti, iz njih pa vsipati pesek. Po-

dstila vsakega prijatelja slovenske knjige, je izraz pisčevega lastnega pojmovanja osnovnih problemov umetnostne zgodovine. »Ker se bistvo sleherne umetnine izraža v njenem individualnem stilu,« pravi pisec v predgovoru, »ki je po kolektivnem stilu in jeziku svojih oblik povezan z umetnostno tvornostjo v območju neke kulture in v še daljši perspektivi z vso umetnostjo sploh, je morala biti izhodišče vseh razmišljanj morfologija umetnosti.« Pri morfološkem obravnavanju tako krhke, tolikanj raznotere in tako silno individualizirane stvarine pa je moral pisec upoštevati nje nujno in vsestransko povezanost z življenjem, ki po raznih svojih čutilnih preloži v strukturo stila in tako sodoloča značaj umetnine. Moletova »Umetnost« ni potem takem zgodovinsko likovne umetnosti, kakor jo imamo Slovenci v Cankurjevi knjigi in v Steletovi »Umetnosti zapadne Evrope«, marveč je študija o umetnostnih oblikah, ki pa so prikazane tudi z razvojne vidika. Tako sta se umetnostna teorija in estetika spojili z zgodovino in delo, ki ni samo izraz pisčevih dognanj, razmišljanj in študij, marveč je tudi uvod za pravilno in globoko umevanje prostorninske in likovne umetnosti.

Knjiga je razdeljena v tri dele, katerih vsak je esej zase. Če bi hoteli prikazati pomen te vsebinski tako polne in za umetnostno kulturo posameznika tako koristne knjige, bi morali posvetiti vsakemu delu posebno poročilo. Vemo, da se bo h knjižni takega pomena treba še vračati, kljub času, ko živimo na robu usodnega zgodovinskega doganja ter striti od viharja iščemo v svetu misli in lepote poti k tisti duhovni obnovi, ki jo žgoče potrebuje posameznik in narod.

Prvi del Moletove »Umetnosti« je odmerjen problemu oblike in stila. Pisec raz-

nekod so te vreče in zaboji ter podobne varnostne naprave nameščene tako nerodno, da ovirajo in so tudi nevarne pasantom, posebno pa zvečer ob zatemnitvi. Najbolj pa ovirajo osebni promet zasilni izhodi na uličnih hodnikih, ker so zavarovani z lesenimi prizdami in piramidami iz brun in desk, ki zapirajo skoraj vso širino hodnika, kakor n. pr. pred palačo Pošne hranilnice in drugod. Mestno poglavarstvo opozarja vse posetnike, da morajo vreče in zaboje med odprtimi kletnimi okni urediti in poravnati v obseg debeline zidu. Če so vreče raztrgane, naj jih obnove. Če pa vreče in zaboji pred hišami ovirajo promet, naj te naprave začasno odstranijo ter v bližini shranijo za morebitno zapetno uporabo. Zaklonišča v kletih morajo vzdrževati še nadalje v dobrem stanju, a kjer še nimajo zaklonišč, naj jih še napravijo. Ker pa vreče s peskom pod milim nebom in na dežju hitro razpadajo ter je nastalo pomanjkanje jute, je treba za zaščito oken kletnih zaklonišč predvsem rabiti les v debelini 30 cm, prav tako pa tudi opeko, debelo 38 cm, ali pa gromoz, pesek in prst v nepropustljivem lesenem opažu, širokem 25 cm. Tak les in opaž mora biti tesno prislonek k oknu. Za redno vzdrževanje teh naprav so odgovorni hišni lastniki ali upravitelji.

Junastvo italijanskega vojaka. Oni dan popoldne so doživeli številni pasanti na Tržaški cesti med Stanom in domom in milarno nemalo strahu. Od Viča proti mestu je drvel z vrtoglavo hitrostjo spletni konj. Očividno se je ustrašil tramvaja, pa se je odtrgal od voza in je odvijal po cesti z odlomljenimi ojnici, ki je z velikim ropotom udarjala ob cesto. Spletni konj je na srečo drvel po sredini dokaj široke Tržaške ceste, ljudje pa so se prestrašeni stiskali k zidom in ograjam. Nihče si ni upal ničesar ukreniti. Pri Stanu in domu pa ga je opazil italijanski vojak, ki je takoj stopil proti podivjanji živali in jo z lahkoto ukrotil. Prestrašeni pasanti so takoj hvalno obstopili h ravnarju vojaka, ki prvi trenutek ni vedel, kaj bi s konjem, ki je bil tedaj že povsem lrok. Celo zadevo je končno rešil lastnik, ki se je pripeljal na kolesu, močno zaskrbljen za pobeško živaljo.

Dr. Franc Brandstetter

od 5. do 19. t. m. ne ordinira.

Poslednja pot Cirila Pirca. V soboto popoldne je ob številni udeležbi občinstva nastopil nekdanji kranjski župan, zaslužni narodni delavec g. Ciril Pirc svojo poslednjo pot iz kapelice sv. Nikolaja na Zalah na pokopališču k sv. Križu, kjer je začasno našel svoje posmrtno domovanje. Poleg zaljubljenih svojcev se je h pogrebu zbrala množica njegovih prijateljev, znancev in sodelavcev, da izkažejo poslednjo čast možu, ki si je s svojim javnim delom zaslužil trajen spomin. Njegova krsta je bila obložena s kupom krasnih vencev, med katerimi je bil tudi vенеč njegovega osebnega prijatelja, bivšega ministra dr. Alberta Kramerja. Pogreb je nazorno izpričal, kako priljubljen in spoštovan je bil Ciril Pirc med nami.

O vojaških godbah smo zadnjič objavili, kje in kdaj bodo igrale, sedaj pa je ta razpored spet nekoliko spremenjen. Godba 13. artilerijskega polka bo odslej igrala samo ob nedeljah od 11. do 12.30 na Aleksandrovi cesti pred Narodnim domom. Godba poveljstva mesta bo pa igrala vsako nedeljo in vsak četrtek od 18.30 do 20. ure v Tivoliju. Kar se tiče godbe 1. polka Sardinskih grenadirjev, pa ostane vse pri starem in bo igrala še dalje vsako soboto od 18. do 19. ure v Zvezdi, prav tako pa seveda vsak večer ob 20.30 nekaj izbranih komadov pred Presernovim spomenikom. Poveljstvo pehotne divizije Sardinskih grenadirjev si res prizadeva, da bi odlične vojaške godbe Ljubljani nudile čim več užitek ter bi Ljubljancem spoznali vse lepote neprekosljive italijanske glasbene umetnosti. Pri vseh koncertih je vedno več hvalnih vsehvalcev, ki svoje občudovanje po pravici izražajo z glasnim aplavzom. Priporočimo moramo tudi, da so tudi naši avtomobilisti in vozniki električne cestne železnice pričeli upoštevati koncerte ter jih ne motijo več s hrupno vožnjo.

Sporod jutrišnjega violinskega koncerta, ki ga bo igral v mali Filharmonični dvorani slovenski violinist Miran Viher: Corelli: Sonata v E-molu, Mozart: Koncert za violino v d-duru (kadence od f-Davida), Respighi: Sonata v h-molu, Šker-

janc: Nesodobna bagatela, Lirična bagatela, Viher: Perpetuum mobile, Paganini-Simanovski: Caprices št. 21 in 20. Pri klavirju pianist Marjan Lipovšek. Opozorjamo na koncert domačega umetnika, ki se je z velikim uspehom uveljavil v glasbenem življenju. Koncert bo jutri v petek, dne 6. t. m. ob 20. uri v mali Filharmonični dvorani. (—)

Glasbena Matica ljubljanska pripravlja velik koncert, ki se bo vršil dne 16. t. m. v veliki Unionski dvorani. Koncertni spored bodo izvajali: solist pianist rektor Anton Trost, ki bo igral s spremljevanjem velikega orkestra najnovejšo Škerjančev skladbo: Koncert za klavir in orkester. To bo prva izvedba domačega dela. Prvi del koncerta bo izvajal pevski zbor Glasbene Matic ljubljanske pod vodstvom ravnatelja Mirka Polića, in sicer so na sporedu izključno le dela našega velikega rojaka Jakoba Petelina - Gallusa Carniolusa. Drugi del koncertnega sporeda bo pa izvajal pomožni orkester orkestralnega društva Glasbene Matic pod vodstvom dirigenta skladatelja L. M. Škerjanca. Vstopnice bodo od ponedeljka dalje v predprodaji v Knjižarni Glasbene Matic na Kongresnem trgu. (—)

V počaščenje spomina pokojne ge. Petronile Forsterjeve darujejo RK (bežigradska zbirka) gge. Milka Mankovec, Kristina Červena in Karla Modičeva po 200 din, skupno 600 din. V isti namen daruje ga Zinka Knezova 100 din.

Zanimiv dogodek v Drami. Skupina mariborskih slovenskih igralcev bo uprizorila v Drami v ponedeljek 9. t. m. O'Neillovo dramo »Ana Christie«. Mariborski ansambel je znan našemu občinstvu po njegovih gostovanjih: »Kralj na Betajnovi« in »Na dnus«. Priznanje kritike in občinstva, ki ga je dosegel s tema predstavama, priča o uspehu »Ana Christie«. Je vlezalnivo delo, v katerem so velike vloge, ki jih bodo igrali: Kraljeva, Kovič Pavle, Vladimir Skrbinec in Rakarjeva. Nadalje bodo sodelovali: Malec, Kosuta, Jože Kovič, Košič in Nakrst. Režiser: VI. Skrbinec.

Mrak zopet nastopa. Znan pisatelj in dramatik Ivan Mrak se bo danes zvečer po daljši pavzi zopet predstavil občinstvu na odru frančiškanske dvorane s svojim novim delom »Sinovi starega Rimljanca«. Mrak ima svoje gledališke samih novih igralcev velikih sposobnosti. Delo je režiral sam in bo tudi igral glavno vlogo.

Bajeslovni balet »Ikarus« je delo genialnega baletnega mojstra in reformatorja G. Lifarja in ga bomo prvič videli pri nas na baletnem večeru Irene in Marksa Kirbosa v ponedeljek 9. t. m. zvečer v opernem gledališču. »Ikarus« je izrazil

Sadrajna in vrtnarska podružnica Ljubljana I. priredi v četrtek, dne 5. t. m. popoldne ob 5. uri (17. uri) na vrtu g. Olupe, Vojvode Mišiča cesta 21, praktični pouk o poletnem škropljenju in o poletnem delu na sadnem drevju pod vodstvom g. nadzornika Štreklja Josipa in z geslom: »Vrtnarji, storite vse, da osigurate čim obilnejšo sadno letino!« Udeležba prosta.

Sporod promenadnega koncerta, ki ga bo izvajala godba XI. Armadnega zbora pod vodstvom dirigenta poročnika mestra Adolfa di Zenza v četrtek 5. t. m. od 18.30 do 20. v Tivolskem parku: 1. Verdi, »Ernani« (mars), 2. Bellini, »Norma« (simfonija), 3. Seppilli, »Rdeča ladja« (fantazija iz opere), 4. Verdi, »Aida« (I. dejanje), 5. Verdi, »Jeanne d'Arc« (simfonija), 6. Di Zenza, »Marš I. pehotnega polka 6.

Tečaj italijanske, nov, za začetnike, prične v četrtek 5. junija. Sodobna lahka metoda, uspeh zagotovljen. Na razpolago prospekt. Informacije daje: Trgovsko učilišče »Christoforo učni zavod«, Ljubljana, Dobromarska cesta 15. Telef. 43-82.

DKSK Edinstvo obvešča vse člane in odbornike, da bo redna seja v četrtek 5. t. m. ob 20.

Gledališke obiskovalce opozarjamo, da je začetek vseh večernih predstav v Drami ob 19.30, v Operi pa ob 19. uri.

Nova knjižnica. Knjižarna Tiskovne zadruge v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 3, začneja v petek dne 6. t. m. s svojim obratom javne knjižnice. Pogoji za izposojevanje knjig so enaki kakor v ostalih javnih knjižnicah. Uvedena je posebnost stalnih abonementov, ki proti mesečni pristojbini 20 din lahko tedensko prejema-jo oziroma menjajo nove knjige brez posebnega doplačila in brez ozira na sicer določeno posojilno za kako knjigo. Vse knjige so popolnoma nove. Zato knjižnica še posebej računa, da bo mogla postreči onemu občinstvu, ki ve ceniti tudi estetsko in higiensko plat izposojene knjige. Seznam knjig je v knjižnici na razpolago. (—)

Razstava del Hinka Smrekarja bo odprta od nedelje dne 8. t. m. dalje v galeriji Obersnel na Gosposvetjski cesti v

zaključuje študija o okviru in ritmu zgodovine evropske umetnosti.

V drugem delu z naslovom »Premembe in menjava« se bavi pisec z onimi problemi, ki so bili vseskrat posebno blizu njegovemu raziskavanju: z umetnostno govorico tistih umetnin, ki so nastale pod posebnimi, zlasti verskimi vplivi. Tu so poglavja o ikonografiji, o sredozemski umetnosti, o dekorativni umetnosti, o romanski živalski plastiki, o renesančnih groteskah, ter primerjava posameznih motivov, ki kažejo pot umetnosti od znamenjstih form do plastično formulirane koncepcije sveta.

V tretjem delu obravnava Vojeslav Mole staro in neizčrpano problematiko odnosov med umetnostjo in življenjem ter prikazuje umetnost kot obliko kulture, obsega-jučo v celoti vsoto posameznih plastičnih izrazov duhovne strukture človeštva, dalje meje in izročila umetnosti in posameznih kultur ter mesto umetnosti v življenju. Zlasti k temu delu dr. Moletove podnetne in miselno bogate knjige se nameravamo še vrniti.

Knjiga Vojeslava Moleta »Umetnost« ni čtivo vsakdanje vrste, marveč je eno tistih del, ki zahtevajo zbranost in duševnega miru, če hoče čitatelj, da mu knjiga izroči oživljajoče in duhovno oplajajoče sokove, ki so v njeni vsebini. Čeprav je dandanes težko najti tisti »climax spiritual«, tisto blagodejno osamljenost, ki jo zahteva zlasti pri izučencem človeku današnjih dni študij večne in osrečujoče umetnosti, bo vendar našla ta knjiga mnogo neznanih in hvalnih čitateljev. V nji bodo našli zadostna tistemu »bisognio di evasione«, o katerem smo brali že dni lepo razpravico Benvenuto Matteucci: potrebi ubega iz stvarnosti pod večne zvezde lepote in resnice.

Italijanski tečaj

XXX.

Predstavljanje. Prosimo za uslugo. Presentazione. Chiediamo un piacere.

Quando andiamo a vedere un amico, di sull'uscio gli domanderemo: »E permesso, dò noia?« o »Non ti disturbo? Sta' comodo, se ci hai da fare, me ne ritorno subito!« E lui: »Anzi, tutto al contrario, sono molto contento di vederti! Sei gentile tanto di venire, è un secolo che non ti vedo! Qua, prendi questa seggiola! Mettiti a sedere!« Poi domanderà della nostra salute e di quella dei nostri: »Che fai? Stai bene? E a casa tua tutti bene?« Noi risponderemo: »Grazie, bene, (beno-ne), (non c'è male), e tu, come stai?« Dopo faremo due chiacchiere: »Che c'è di nuovo? Che notizie mi porti?«

Introducendo qualcuno presso un nostro amico, lo presenteremo subito, dicendo: »Mi permetti di presentarti un mio amico, il signor N.? Desidera tanto di fare la tua conoscenza. L'amico garbatamente gli stringerà la mano con un »Tanto piacere di conoscerti, signore!«

Quando siamo costretti a chiedere un piacere, più saremo brevi, e meglio sarà. »Ti prego scusarmi, se vengo a darti una seccatura, ma non ne posso fare a meno. Ecco il favore che mi occorrebbe da te... Ti sarò veramente grato di quel che vorrai fare per me.« A un signore che non conosciamo tanto bene, diremo: »Scusate signore, se mi permetto di chiedervi un favore, vorrei pregarvi di...« Ci risponderanno p. es.: »Con molto piacere, sono volentieri a vostra disposizione« oppure: »Mi rincresce, ma non so, se mi sarà possibile.«

Vocaboli.

L'uscio (ušo) vrata. di sull'uscio že pri vratih, gli mu, tu je treba prevesti z »ga«, ker se »vprašati, prositi koga« pravi »domandare a qualcuno«, permesso dovoljen(o), del. pr. č. permè-ttere dovoliti., dare noia, disturbare nadlegovati, motivi, la noia dolgočasje, sitnost, sta' comodo ne pusti se motivi, ci pomeni poleg »name« tudi »tu, tedaj, tam« in se v slovenščini dostikrat

spodnjih in zgornjih prostorih. Zelo pestra bo, zabavna, vzlic neprijetnim časom razposajeno vesela, po večini zelo aktualna. Vsak, kdor si jo bo ogledal, je bo vesel in ostala mu bo dolgo ali celo trajno v spominu. — Umetnik bo ob določenih popoldanskih urah na »licu mesta« sprejemal tiste, ki se žele dati od njega stood-

ne prevaja, me ne ritorno se vrnem, anzi prej, anzi, tutto al contrario kaj še, ravno nasprotno, gentile vljuden, priazen, venire priti, sei gentile tanto di venire zelo je lepo, da si prišel, il secolo stoletje, vedere (del. visto, veduto) videti, la seggiola stoli, mètrere postaviti, djati, mettersi a sedere sedeti, domandare della salute povprašati po zdravju, fare due chiacchiere nekoliko pokramljati, la notizia poročilo, novica, introducendo (introdurre) če vpeljemo, presso pri, k, lo ga, presentare predstaviti, desiderare želiti, la conoscenza znanje, fare la conoscenza seznaniti se, garbato vljuden, garbatamente vljudno, stringere stisniti, tanto piacere zelo me veseli, costretto prisiljen (costringere), chiedere un piacere (un favore) prositi za uslugo, più saremo brevi, e meglio sarà čim krajši bomo, tem bolje bo, pregare prositi, moliti, scusare oprostiti, la seccatura nadlegovanje, non ne posso fare a meno ne morem drugače, fare a meno opustiti, »ne« se ne prevaja, o tem bo govora pozneje, occorrere potreben biti, veramente resnično, grato hvalečen, con molto piacere z velikim veseljem, volentieri rad, la disposizione razpolaga, mi rincresce žal mi je, non so ne vem, possibile mogoče Dire (nastalo iz dic-ere) reči. Sedanjik: dico, dici, dice, diciamo, dite, dicono Fut.: dirò. Pass. pross.: ho detto. Dicendo govoreč; s tem, da rečem.

Venire priti. Sedanjik: vengo, vieni, viene, veniamo, venite, vengono. Fut.: verrò, sarete, venite. Pass. pross.: sono venuto.

Tenere držati. Sed.: tengo, tieni, tiene, teniamo, tenete, tengono. Fut.: terrò, Pass. pross.: ho tenuto.

Vaja. Prestavite: Ali vas smem en trenutek motiti (prevedi: je dovoljeno motiti vas en trenutek)? Dovolite, da vam predstavim g. N. Ali mi posodite (favorire!) za trenutek svoje nalivno pero (la penna stilografica)? Oče pravi, da bo brat jutri prišel. Pridite vsi sem!

stotno podobno karikirati. Imenitno pogovore »vzorci« si lahko na razstavi ogledate.

Na Linhartovi cesti bodo danes, v četrtek 5. junija pričeli delati kanalizacijo od Tyrševe ceste proti Robbovi ulici ter bo zato morala biti cesta zaprta kakih 6 do 7 tednov.

Sem in tja po sportnih terenih

Kakor se pri nas v minulih praznikih ne moremo ponašati s posebno bogato sportno bilanco, je bilo drugod okrog nas v tem pogledu drugače. O glavnih sportnih dogodkih po Italiji smo nekatere podrobne izide že zabeležili v naši ponedeljski izdaji, zdaj pa posebej po novejših virih še nekatere podrobnosti in dodatke o njih:

Obe semifinální tekmi za italijanski pokal se nista pinesli popolne odločitve, ker se je gladko kvalificirala za finalista samo Venezia, medtem ko je tekma med Romo in Torino ostala neodločena. Ta tekma bo po sklepu federacije odigrana danes popoldne, obenem pa sta bila določena tudi termina za obe finalni tekmi, od katerih bo prva 8. junija v Benetkah, druga pa teden dni pozneje, bodisi na igrišču Rome bodisi na igrišču Torino — v zvezi s tem, katero moštvo bo pač prišlo v finale.

Damski teniški dvoboj za srednje-evropski pokal, ki je bil že po tretjem srečanju med obema reprezentancama dobljen za Italijo, se je končal z najhujšim porazom za Madžarke, ker sta tudi zadnja dva singla gladko dobili Italijanki. San Donni pa je zmagala nad Jusits s 6:4, 6:3. Tonolli pa je odpravila Somogyjevo s 7:4, 6:1. Tako je Italija v tem dvoboju zabeležila krasno zmago 5:0.

V Berlinu je za praznike gostovala teniška reprezentanca Zagreba, ki se je sprva držala dobro, drugi dan pa je že močno prišla do izraza nemška premoč. Zagrebčani so poslali tjakaj zelo močno postavu

s Puncčem na čelu, obenem pa sta nastopili tudi obe najboljši bivši jugoslovnski igralki Kovačeva in Florianova. Med podrobnimi rezultati navajamo naslednje:

Branović: Koch 6:1, 1:6, 3:6, 6:4, 6:2, Henkel-Puncčev 6:1, 6:3, 6:3, Rosenow-Kovač 6:2, 3:6, 6:2, Kappel-Florian 6:4, 7:5, Henkel-Göppert: Puncčev-Palada 4:6, 6:3, 5:7, 7:5, 6:3, Menzel-Koch: Mitic-Branović 6:1, 6:1, 6:2, Kovač-Florian: Kappel-Rosenow 6:2, 8:6. Izven konkurence je Henkel zmagal nad Miticem 6:1, 6:1, 6:2. O končnem izidu tega srečanja bomo še pisali.

Med celo vrsto atletskih prireditev za moške in ženske, ki so jih opravili v nedeljo po italijanskih stadionih, je bil najvažnejši oni v milanski Areni, kjer so se srečale za prvenstvo družtev vse najbolje statefe iz države. V stafetnem teku na 4x100 m je bilo potrebnih 6 predtekov, v katerih so najboljši čas (42.9) dosegli tekači kluba Giglio Rosso iz Firence, ki ga potem niti v vseh treh semifinalnih ni izboljšala nobena statefa. V ogorčeni borbi za zmago v finalu se je na prvo mesto plasirala statefa Oberdan PP iz Milana s časom 42 sekund. Tržaška Giovinazza, ki jo pri nas spremljamo s posebno pozornostjo, je prišla na četrto mesto z znakom 43.4. V tekovanju stafet na 4x400 m so bili štirje predteki, v katerih se je najbolj odlikovala statefa Oberdana PP s časom 3:27. Stafeta Tržčanov je prišla v predteku baš v konkurenci s to najboljšo statefo ter je zasedla samo sedmo mesto s časom 3:40.6 in izpadla. V finalu je zmagala statefa G.S. Baracce s časom 3:22.6. V Bukarešti je bil v nedeljo pred 40.000 gledalci meddržavni nogometni dvoboj med Nemčijo in Rumunijo. Nemci so brez posebnih težav zmagali s 4:1 (3:1). Za tekmo so postavili svojo najmočnejšo enajsterico, v kateri sta znana igralka Lehner in Janes odigrala svojo 60. reprezentativno tekmo za Nemčijo.

Tržaška Triestina, ki smo jo pred 14 dnevi tako težko pričakovali v Ljubljani in jo vsaj na tihem pričakujemo še z nerm, je po vseh zagrebških listov sklenila odigrati prijateljsko tekmo z bivšim hrvaškim pravkom Hajdukom. Za tekmo, ki bo 12. junija v Splitu, vlada tamkaj, kakor pravijo, ogromno zanimanje.

Čeprav se običajno smučarji ne uvrščajo v sezname najboljših, se je vendarle neki Maks Pilger v »Ski-sportu« lotil te naloge in sestavil po končani smučarski sezoni 1940/41 takšno tabelo najboljših nemških smučarjev. V njej navaja med drugim naslednje:

V norveški kombinaciji: 1. Berauer, 2. Demetz, 3. Gstrein, 4. Simon, 5. Azzolini, 6. Leopold, 7. Bauer, 8. Kasebacher, itd. **V skokih:** 1. Bradl, 2. Klopfer, 3. Weiler, 4. Palme, 5. Kraus, 6. Häckel, 7. Gehring (letosnji prvak iz Planice, ki je skočil 118 m), 8. Höll, 9. Maier, 10. Marr, 11. Lahr, 12. Schneidenbach.

V alpskih kombinacijah vodi med moškimi Jennewein, med ženskami pa Christi Cranz. Slovenska kolesarska zveza Ljubljana - službene. Upravni odbor zveze in ljubljanske podzveze sklicujeta skupno sejo drevi ob 20. pri Vosporniku, Stari trg 34. Obenem se naprošajo na to sejo predsedniki odnosno načelniki kolesarskih klubov in sekcij kakor tudi vsi odborniki.

Naše gledališče

D R A M A

Začetek ob 19.30 uri

Četrtek, 5. junija: Bog z vami, mlada letal! Red B.

Pristna italijanska gracija, lahкотnost, humorost in čustvenost so glavne odlike sodobne igre »Bog z vami, mlada leta«, ki sta jo napisala Camasio in Oxilio in jo je prevedel Smiljan Samec. Dejanje se godi v Turinu v študentskih krogih in pokaže razvoj in konec mlade študentske ljubezni. V glavnih vlogah: Levarjeva, Kralj, Mira Danilova in Sever. Režiser: prof. Sest.

O P E R A

Začetek ob 19.30 uri

Četrtek, 5. junija: Faust. Red Četrtek.

Petek, 6. junija: Don Kihot. Premiera. Red Premierski.

Gounodova opera »Faust« spada med tista dela francoske muzikalne literature, ki uživajo veliko popularnost. Po prastari pripovedki koncipirani libretto tvori učinkovito osnovo za invenciozno Gounodovo glasbo, ki je polna lepih arij, dvospevov in zborov. Zanimivo zamišljeni veliki balet je točka, ki prispeva k vrednosti predstave. Naslovno partijo bo pel Franc, glavne pa: Vidalijska, Popov, Janko in Poljanec. Dirigent: D. Zebre. Režiser: C. Debevec.

MALTOGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 15.—. Dopolni in ženske se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—.

Službo dobi

Fotografskega

pomočnika(co) sprejme takoj Foto: — Mancini, Ljubljana 10654-1

Natakarji učence

in restavracijski kuhar ali kuharica se takoj sprejme v boljšo gostilno v Ljubljani. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 10661-1

Vrtnar

samski dobi takoj stalno službo. I. avtorik, Ljubljana, Dombranska cesta 7. 10662-1

Postrežnico

trikrat na teden potrebuje za popoldne. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 10672-1

Službe išče

Mesto hišnika

ali slično iščem. Poklicni šofer, vajen dela na vrtni in drugi del. Marljiv, vreden, poročen. Zadržna služba 14 let. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zanesljiv hišnik«. 10660-2

Trgovci, trgovski zastopniki!

Trgovsko korespondenco v italijanskem jeziku bi vam pomeni izvrševal. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Korespondenti«. 10644-2

Mesto natakarice

iščem za takoj. Imam nekaj prakse, Ivanka Bežeg, Obrska ul. 28, Ljubljana VII. 10688-2

Mesto hišnika

ali skladiščnika sprejem. Zena je šivilja in dobra kuharica ter sposobna voditi gospodinjstvo. — Informacije pri Strgarju, brivcu, Miklošičeva cesta 40. 10703-2

Vajenci (ke)

Italijanščine

se učite! Poučujem metodno, po cenit in tudi na dom. — Uspeh hitro in sigurno. Ukaženji pisite na ogl. odd. Jutra pod »Pouk«. 10401-44

Vajenca

sprejemamo takoj. Prednost, kateri se je že učil mehanike, ključarstva ali kleparstva. Mehanika delavnica, — Suštaršč. Tyrševa 13, levo dvorišče. 10696-44

Potniki

Trgovski zastopnik

dobro vpeljan v trgovini s kolonialnim blagom v Ljubljani pokrajini, išče zastopstva za mesto mestno okolico Ljubljane. Oferte pod šifro »Lubiana« na ogl. odd. Jutra. 10693-5

Rappresentante

di commercio bene introdotto negli coloniali provincia Lubiana cerca rappresentanza per città e dintorni Lubiana. Indirizzare offerte sub »Lubiana« Sezione Pubblicità del »Jutra«, Lubiana. 10694-5

Pouk

Sodobno

italijanščino poučujem. — Takojšnja konverzacija v toskanščini. Dopolni na ogl. odd. Jutra pod »Pouk«. 10674-7

Nemščino

učim profesor posamezniki in skupine. Z uspehom prilagajam metodo potrebam in sposobnostim učencev. Za otroke specialna metoda. Izkoristite tudi počitnice in dopuste. Kotnikova ul. 15, II. nadst., desno. 10709-4

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah CERNE — juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica 6-34

Radio

4-čevni radio

skoraj nov, prodam zelo poceni radi selitve. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 10706-9

Knjige

Kupim knjige:

»Die Prophezen Künstgeschichten«: slične zvezke III, IV, VI, VIII, X, XI, XIV, XV in od te zbirke zvezek pod naslovom: »D. Künstliche. Delle«: letnike od leta 1877, do leta 1899. Različne umetnostne knjige in revije, tudi bibliofilske izdaje in ilustrirane peske knjige. Pisane ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Ljubljanski knjige«. 10499-8

Kolesa

Stara kolesa

kupuje in jemlje v račun trdnika »Promete« (nasproti križniški cerkvi). 10355-11

Damsko in

moško kolo

luksus sport model, najfinjša svetovna znamka za zelo nizko ceno na prodaj. Generator delavnica, Tyrševa 13 (Figovec, levo dvorišče). 10397-11

Najboljša kolesa

ES-KA, Diamant Dirckopp dobite pri znani trdniki Ivan Jax in sin, Ljubljana, Tyrševa cesta 36. 10716-11

Moško kolo

dobro ohranjeno, kupim ter prodam dobro ohranjeno kompletno posteljo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pouk«. »Hitro 99«. 10707-11

Kupim

VSakovrstno

ZLATO

BRILJANTE

SVIRALNO

POSREDOVANJE

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TRDNICA

NAKUP VSEH UMETNOSTI

PO NAJVIŠJIM CENAM